

Contemplació i acció en les beguines

Konrad Lembcke

EN PRIMER PLA (8-11)

Vigència d'un
moviment de
cristianes medievals
que van prescindir
del control dels
eclesiàstics

Un jardí bíblic a Tarragona

Catalunya Cristiana

40
anys

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

NOM COL-LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

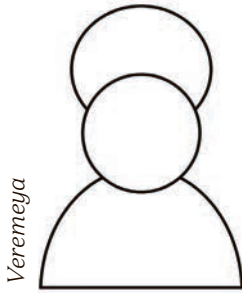
08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

_____

_____

Beatificació del metge i alcalde Mullerat

Tarragona es prepara per a la beatificació de Marià Mullerat i Soldevila (Santa Coloma de Queralt, 1897—Arbeca, 1936), un pare de família de profundes conviccions cristianes que fou metge i alcalde d'Arbeca i que morí màrtir de la persecució religiosa. *Beat* vol dir feliç o benaurat i és el tercer pas en el camí de la canonització després de *servent de Déu* i *venerable* i abans de *sant*. Aquesta serà la primera beatificació celebrada a la catedral tarragonina des que el 2005 la Congregació per a les Causes dels Sants va disposar que les beatificacions serien realitzades per un cardenal en nom del Sant Pare (normalment el prefecte de la mateixa Congregació) i que se celebrarien a les diòcesis que les havien promogudes. Això aproxima encara més als fidels del lloc el testimoni lluminós d'aquell que ha estat de la seva mateixa nissaga, llengua i cultura.

Mullerat fou un divulgador de la cultura catalana: conferenciant, va fundar *L'Escut*, un quinzenari local escrit íntegrament en català entre el 1923 i el 1926, en els anys de la dictadura de Primo de Rivera, on apareixien notícies i anècdotes locals i comarcals; altres d'interès nacional i estatal; història d'Arbeca, defensa del bon parlar, ensenyament, agricultura, religió, moral, festes i tradicions, esports... amb poemes i escrits de grans autors catalans. Escollit alcalde d'Arbeca el 1924, va exercir el càrrec per dos triennis con-

secutius, fins al 1930. La seva voluntat fou sempre servir el poble i treballar en favor de la convivència pacífica. Com a metge, va arribar a curar un dels seus botxins d'una ferida que es va causar a si mateix en disparar-se-li l'arma homicida que portava i va fer una recepta per al fill malalt d'un dels que l'assetjaven. Pujat ja al camió que el conduiria al lloc triat per a l'assassinat, va recordar els seus pacients. Va demanar llapis i paper i va escriure-hi els noms dels que esperaven la seva visita professional. Després va pregar a algú del seu entorn que fes arribar aquella llista a un altre metge del poble, perquè ell mantingués sota la seva cura als qui ja mai més no podria atendre.

Per tal de preparar dignament aquesta magna celebració eclesial, s'estan organitzant actes a la parròquia de la seva vila nadiua, a Reus i a Arbeca. A l'amfiteatre romà de Tarragona —de tantes evocacions martirials— se celebrarà un Via Crucis. Tot culminarà el 23 de març amb la solemne beatificació del *servent de Déu* en una celebració presidida pel cardenal Angelo Becciu, prefecte de la Congregació de la Causa dels Sants a la catedral de Tarragona que serà retransmesa per Ràdio Estel. L'endemà, la missa d'acció de gràcies a Arbeca, presidida pel Sr. Arquebisbe, Mons. Jaume Pujol. Donem-ne gràcies a Déu i que Marià Mullerat intercedeixi especialment pels nostres polítics locals, metges i periodistes.

Contingut

03	Editorial
05	La setmana
06	Opinió
08	En primer pla
12	Opinió
15	Vida eclesial
24	Reportatge
28	La veu dels pastors
30	Bíblia
32	Litúrgia
34	Espai lectors
36	Cultura
46	Agenda
47	Des del carrer

Cap a un 8 de Març dins l'Església

PÀGINA 20

22
Església al Marroc

12ena edició de la Setmana de la Família

PÀGINA 18

Festa de la Verge del Blau

PÀGINA 34

37
Sant'Egidio presenta la guia 2019

La setmana en tuits

VALENTINA ALAZRAKI
@VALEALAZRAKI

Corresponsal de Noticieros
Televisa al Vaticà

La veu de les dones en la crisi d'abusos sexuals en l'Església. Les representants de *Voices of Faith* alberguen poques esperances en la cimera d'abusos #PBC2019. Demanen canvis de les estructures de poder, de mentalitat i rendició de comptes per a abusadors i encobridors

OBISPO CJ SCICLUNA
@BISHOPSCICLUNA

Membre Comitè Organitzador
Cimera Abusos Sexuals

Vaticà emfatitza la transparència i la rendició de comptes en la cimera d'abús sexual

NOHELIA GONZÁLEZ
@NGONZALEZV

Periodista a Nicaragua

Comunicat de la Nunciatura Apostòlica sobre l'absolució de les censures canòniques al pare Ernesto Cardenal

FRANCESC GAMBÚS
@FGAMBUS_EU

Eurodiputat

Ningú el creia quan alertava que era «un problema greu i global». I era i és una realitat. Ha mort Wallace S. Broecker, pare del terme #canviClimàtic. DEP. Per ell, per les generacions presents i futures, seguim aquesta lluita per la sostenibilitat

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

Coordinador d'informatius

Ponts per a l'ètica

Vam entrevistar en exclusiva, el dijous 21 de febrer en el programa matinal *A primera hora*, el primer tinent d'alcaldia de l'Ajuntament de Barcelona, unes hores després de trobar-se amb el Papa. Gerardo Pisarello explicava que Francesc «és un home de gran valentia» amb el qual va tenir «absoluta sintonia». Sobre el fons d'aquesta reunió, el número dos d'Ada Colau va dir que es vol trobar «un acord humanista que impliqui molta gent de totes les religions i conviccions», perquè «calen espais d'una nova ètica» universal.

Pisarello, argentí com el Pontífex, es va mostrar preocupat per derives extremistes com ara les dels governs de Donald Trump als EUA o Jair Bolsonaro al Brasil: «Gent de conviccions religioses i no religioses hem de dir que cal fer alguna cosa per revertir això.» En aquesta línia, va destacar que «no passava des de feia temps que un líder espiritual com el Sant Pare estigués tan d'acord amb això». El regidor també va comentar que «és important la laïcitat de les institucions públiques que garanteixin la diversitat de les confessions».

L'efemèride de la setmana

4 de març del 1907:

neix a Peralada el compositor de sardanes Joaquim Serra, finat el 1957.

Zoom

EDUARD BRUFAU

El bisbe de Mallorca, Mons. Sebastià Taltavull, ha batejat un vaixell al port de Palma amb el nom d'*Alan Kurdi*, el nen sirianès refugiat que es va ofegar al mar l'any 2015. Aquesta nau, d'una ONG alemanya, es dedicarà a localitzar i rescatar naufragats al Mediterrani. Durant la cerimònia, en què hi va ser present el pare de la criatura, Mons. Taltavull va desitjar als tripulants que ajudessin amb la seva «actitud humanitària a viure la dignitat dels fills de Déu».

J. M. ALIMBAU ARGILA

Prevere i llicenciat en Teologia
Medalla de Plata de l'Institut de Teologia
Espiritual de Barcelona

Déu no només va donar origen a tot l'Univers existent, sinó que també hi va deixar l'empremta

PENSANT-HO MILLOR

Déu, el Dr. Collins i el testimoni dels seus malalts

Francis Collins, metge, físic i químic, director de l'Institut per a la Investigació del Genoma Humà dels Estats Units, ha afirmat: «Era l'any 2003. Les investigacions i el descobriment de la seqüència del genoma humà em van donar l'oportunitat d'"albirar Déu". Quan es descobreixen i es veuen, per primera vegada, aquests 3,1 trilions de lletres del "manual" que transmet el genoma humà —la totalitat de la informació genètica que posseeix un organisme humà i les seves malalties: diabetis, cor, fibrosi quística, càncer, etc.—, sento certa perplexitat quan admiro aquestes pàgines i tinc la sensació que això em proporciona poder albirar una Ment Suprema: "Déu.»

I afegia: «També és un moment en què em sento a prop de Déu, en el sentit que percebo "alguna cosa", que cap ésser humà sabia abans, però que Déu coneixia des de sempre, des de l'eternitat.

»Que la ciència és compatible amb la transcendència...

»Que el Déu de la Bíblia és també el Déu del genoma. El podem venerar en intimitat: ja sigui en una catedral, en un temple o en un laboratori on un investiga.»

El Dr. Collins, de jove, va exercir

de metge. Li va cridar poderosament l'atenció «la manera de ser i saber afrontar —el testimoni— de diferents malalts seus, de fe cristiana, que en comptes de queixar-se a Déu, confiaven en Ell i li pregaven». Gaudien d'una força interior recolzada en Jesús crucificat i resuscitat. Això el va fer convertir-se d'agnòstic i ateu a cristià fervorós.

És allò de sant Francesc d'Assís que cantava: «Hi ha persones que pateixen malaltia i atribolament, però, són *felices*, perquè ho pateixen per amor i en pau. Lloat sigueu, Senyor. Ells seran coronats per Vós...»

Déu no només va donar origen a tot l'Univers existent, sinó que també va deixar l'empremta i la seva marca d'identitat plasmat en ell. Aquestes són les empremtes que molts homes de ciència reconeixen fins al dia d'avui, i les que tot ésser racional sobre la Terra hauria de reconèixer. El Déu de la Bíblia és real, tu també pots creure en Ell?

UN NOU LLINDAR

El desafiament d'una bona política

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

«Cada renovació de les funcions electives, cada cita electoral, cada etapa de la vida pública és una oportunitat per tornar a la font i als punts de referència que inspiren la justícia i el dret. Estem convençuts que la bona política està al servei de la pau; respecta i promou els drets humans fonamentals, que són igualment deures recíprocs, de manera que es pot teixir un vincle de confiança i gratitud entre les generacions presents i futures.» Són paraules del papa Francesc de just fa dos mesos, quan en el missatge per a la Jornada Mundial de la Pau feia una invitació a la «bona política» i al desafiament que suposa per als moments que vivim, especialment davant d'una nova cita electoral.

Tots desitgem que els polítics valorin el servei per damunt del poder, el bé comú per damunt dels interessos partidistes o particulars. És una qüestió de consciència i la garantia d'estimació al poble. Els qui seguim Jesús, sabem d'ell allò que «si algú vol ser el primer, que es faci el darrer de tots i el servidor de tots» (Mc 9,35), un principi que no només és per als cristians, sinó que és obert a tota persona que creu en la dignitat humana. Contràriament, «la

Tots desitgem que els polítics valorin el servei per damunt del poder, el bé comú per damunt dels interessos partidistes o particulars

recerca de poder a qualsevol preu —afegeix el papa Francesc— porta a l'abús i a la injustícia. La política és un vehicle fonamental per edificar la ciutadania i l'activitat de l'home, però quan aquells que s'hi dediquen no la viuen com un servei a la comunitat humana, pot convertir-se en un instrument d'opressió, marginació i fins i tot de destrucció». El poble ho detecta amb facilitat perquè prest o tard ho pateix.

Aquest document del papa Francesc m'ha semblat tan interessant que, com a signe de col·laboració, l'he fet arribar amb carta personal als polítics de la nostra diòcesi, membres del Parlament i del Govern autonòmic, batlles i batlleses de tots els ajuntaments. Per superar vicis i adquirir virtuts, hem de tenir clar que «la funció i la responsabilitat política constitueixen un desafiament permanent per a tots els qui reben el mandat de servir el seu país, de protegir els qui hi viuen i de treballar per tal de crear les condicions per un futur digne i just. La política, si es duu a terme en el respecte fonamental de la vida, la llibertat i la dignitat de les persones, pot convertir-se veritablement en una forma eminent de la caritat».

Beguines, mestres en «sororitat»

Ens endinsem en un moviment medieval de dones cristianes que vivien l'espiritualitat lliurement en espais vetats al poder masculí

El beguinatge de Lovaina, adscrit al campus de la Universitat Catòlica, es fa servir avui com a residència d'alumnes.

TERESA VINYOLES
«El naixement de les beguines coincideix amb l'aparició de les ciutats i les iniciatives d'espiritualitat laica»

Sororitat ha estat triat en votació popular el neologisme de l'any 2018 i es refereix a la relació de solidaritat entre dones basada en motius socials, ètics i emocionals. Aquesta paraula que ja ha fet seva el moviment feminista actual i que sentirem força en la propera diada del 8 de març, Dia Internacional de la Dona, la trobem a *La tia Tula* (1921), on Miguel de Unamuno la proposava com la versió femenina de *fraternitat*. I si anem més enrere, descobrim les precursoras de la *sororitat* en les beguines que van néixer a Flandes en els segles XI i XII i que floreixen durant els segles XIII i XIV.

El moviment de les beguines planteja una tercera via innovadora a les dones de l'època, l'expectativa de les quals era o bé la vida matrimonial sotmeses al marit, a donar-li fills i a tenir cura de la llar, o bé una vida reglada dins el clos d'un monestir com a monges.

Les beguines, en canvi, faciliten una solteria digna a dones devotes —joves o grans, vídues

o casades que han pactat amb el marit—, que s'acompanyen entre si i en un marc de llibertat i autogestió. De fet, no hi havia *contracte de permanència*: en qualsevol moment la beguina podia tornar amb la família o casar-se, si ho desitjava.

«El naixement de les beguines coincideix amb l'aparició d'una nova estructura social i econòmica que són les ciutats. S'hi afegeix un altre factor: les iniciatives d'espiritualitat que neixen als segles XI a XIII (terciaris franciscans, confraries pietoses...), i que donen pas a una espiritualitat laica. El monopoli deixarà de ser de l'Església perquè els laics tindran coses a dir, sobretot els laics urbans», observa Teresa Vinyoles, professora jubilada d'Història medieval a la Universitat de Barcelona i especialitzada en l'estudi de les dones.

L'epicentre d'aquest moviment va ser el triangle format per les regions de Flandes (Bèlgica), Renània (Alemanya) i Brabant (Països Baixos) a les acaballes del segle XII; en el moment de màxima esplendor (finals del segle XIII) es calcula que eren unes 200.000 arreu d'Europa. Tot seguit, el fenomen decau fins a extingir-se: el 1826 s'estima que hi havia unes 2.000 beguines repartides en 26 beguinatges; el 1978, n'eren 50 en només 5. La darrera beguina, Marcella Pattyn, va morir a 92 anys, l'abril del 2013.

Una prova de l'autosuficiència d'aquest moviment són els beguinatges o beateris que encara es conserven a Flandes, és a dir, les colònies d'habitatges que ocupaven les beguines i que, de fet, són Patrimoni de la Humanitat de la Unesco des del 1998. Algunes d'aquestes colònies de cases van néixer a redós de les parròquies o catedrals on les mateixes beguines feien tasques auxiliars, tot i que, per mantenir-ne l'autonomia, preferien disposar d'oratoris o esglésies pròpies.

En efecte, les beguines eren en la seva gran part filles de la burgesia local o de les classes artesanals i s'hi adherien amb la seva hisenda personal, de la qual vivien. Aquelles beguines que provenien de famílies amb menys possibilitats ajudaven al sosteniment amb el treball personal. També rebien donacions o deixes testa-

mentàries: «Les beguines no eren mendicants; si recollien diners normalment era per un servei prestat: per enterrar els morts, per tasques de tipus espiritual (donar consells, llegir els salms...)», observa Teresa Vinyoles.

Místiques a ciutat

A les noves ciutats medievals, les beguines eren molt apreciades, ja que encarnaven molt bé les ocupacions evangèliques de Marta (acció) i Maria (contemplació). «Hi havia una part de dones actives que es dedicaven a la caritat, a les obres de misericòrdia: la leproseria de Barcelona la portaven beguines i també eren intermediàries de la mort, enterraven els que havien estat condemnats a forca», recorda Vinyoles.

La historiadora ha certificat altres tasques de les beguines en contractes de l'Hospital de la Santa Creu de Barcelona on es comprova com s'ocupaven d'ensenyar a llegir i escriure a nenes pobres. «També aconsellaven ciutadans i la noblesa; hi ha pagaments a beguines en les corts de les reines Violant de Bar o Maria de Luna perquè les han assessorat o perquè llegeixin els salms penitencials en el moment de la mort.»

En canvi, les beguines més contemplatives i místiques, «que feien predicació o proselitisme a través dels seus escrits, que no trencaven amb els dogmes, sinó més aviat amb l'autoritat, estaven mirades amb més recel per part de l'Església», recorda Vinyoles. Certament, en un primer estadi les beguines van ser acceptades per la institució i depenien directament del bisbe que havia acceptat el seu gènere de vida. «Aquestes dones no van acceptar cap autoritat masculina. Buscaven la unió amb Déu sense passar per un intermediari que no els servia», subratlla la historiadora.

De fet, el bisbe nomenava el capellà que s'encarregaria d'oficiar les misses i de l'acompanyament espiritual de les beguines de conformitat amb el seu òrgan de govern, el Consell del beguinatge. Però aquesta tolerància vigilada transmutarà en sospites i acusacions fins que el Concili de Vienne (1311), en què s'extermina l'orde dels templers, condemna les beguines per falsa pietat. A partir d'aquest

Les beguines no portaven hàbit però sí que anaven vestides de manera peculiar, sense luxe ni ostentació, com a dones honestes i devotes.

«Les beguines més contemplatives i místiques estaven mirades amb més recel per part de l'Església»

moment, els bisbes tutelaran els beguinatges per mitjà dels ordes masculins (dominics, franciscans o cistercencs).

«Les coses van canviar, certament, i l'Església les va obligar a enclausar-se, no podien fer de beguines en el món, que era el seu tret característic, viure barrejades amb la gent, no tancades en un monestir», es lamenta Vinyoles. Marguerite Porète, una beguina francesa, va ser condemnada per la Inquisició a morir a la foguera el 1310 per no retractar-se del seu llibre *El mirall de les ànimes simples*. Un llibre que, per cert, posteriorment va ser validat en ser traduït al llatí eclesialístic i signat sota un pseudònim masculí.

El moviment beguí a Catalunya

«Havien dones vídues privades en la ciutat, les quals eren beguines e bones dones, e aquelles procuraven lurs necessitats.» A *Blanquerna* (1284), de Ramon Llull, trobem la primera referència escrita de les beguines als Països

«Les beguines ens aporten l'autoritat i la llibertat femenines, el fet de viure la seva espiritualitat directament i sobretot el compromís social amb els més pobres»

Catalans. «A Flandes hi havia els grans beateris, però aquí eren petites comunitats formades per dues o tres dones que vivien en una casa i es dedicaven, a part de les obres de misericòrdia, al treball manual com el teixit o el filat», observa Teresa Vinyoles.

Sor Agnès Martínez, d'origen portuguès i que s'instal·là al segle XV a prop de l'hospital de leprosos de Barcelona, i la mística Elisabet Cifré, que visqué a Palma, són els noms d'algunes beguines conegudes. Brígida Terrera, d'origen burgès, va promoure un grup de *rescloses* al costat de l'hospital de Santa Margarida de Barcelona a la primera meitat del segle XV. La comunitat dita de les Terreres s'ocupava d'obres de caritat extremes, com la cura dels leprosos o soterrar les despulles dels penjats.

Vinyoles va estudiar també la figura d'Elionor d'Urgell, la princesa ermitana: «Havia tingut també contacte amb el món de les beguines, un moviment més lliure que li permetia fer una vida d'espiritualitat lluny del claustre. Li va interessar fins al punt de voler retirar-se amb dues beguines a fer vida eremítica.»

Un altre aspecte destacat de les beguines, atès el seu nivell cultural molt superior al de les coetànies, va ser la literatura mística femenina i feminista que van produir. Són diverses les escriptores beguines en flamenc o alemany primitiu que van edificar obres, sovint poesia, que representen cimals de la filologia germànica i també de la teologia mística. Auteurs com Hadewijch d'Anvers o santa Mechtilde de Magdeburg parlen de Déu en llengua vernacle i des de l'experiència femenina, lluny del dur llenguatge teològic llatí de l'època.

Tota una experiència que encara avui ressona i continua il·luminant: «Les beguines ens aporten l'autoritat i la llibertat femenines, el fet de viure la seva espiritualitat directament i sobretot el compromís social amb els més pobres. Tot això segueix encara vigent», conclou Vinyoles.

Per a tots aquells interessats a aprofundir en aquest tema, destaquem la meditació-conferència *Les beguines de Flandes (II)* que el P. Josep de C. Laplana farà a Santa Cecília de Montserrat, a l'Espai d'art Sean Scully, el proper 8 de març a les 16 h.

Una font d'inspiració possible per a l'economia social

Els beguinatges han captivat un director de sucursal bancària ja jubilat, Miquel Romero, que observa en aquest model moltes possibilitats per donar resposta a dones vulnerables. «Els darrers cinc anys venien a l'oficina, situada en una zona força humil, moltes dones, especialment joves amb criatures molt petites, que quedaven soles, desamparades, no tenien parella i pocs familiars o els que tenien també estaven en situació crítica.»

Impotent, Romero l'únic que podia fer era adreçar-les a entitats socials de la població. Quan va conèixer els beguinatges i les comunitats d'origen maia a Guatemala, «vaig fer un lligam de tot plegat i vaig pensar que hi havia una possible sortida per a aquestes dones si es creava una associació o fundació que tingués com a objectiu final l'ajuda a la seva reinserció sociolaboral.»

El projecte preveu cases d'acollidatemporal: «Estracta que les dones que vinguin siguin acompanyades per un altre grup de dones prou preparades en diversos àmbits (psicòlogues, docents, metgesses, infermeres...) i els busquin una sortida, ja sigui en preparació, en formació, en ajuda als fills (si en tenen), a buscar feina.» La clau per a Romero és «trobar un grup motor de persones, bàsicament dones, altruistes i formades que voluntàriament vulguin acollir. Estic trucant a algunes portes i diuen que el projecte agrada. He trobat persones que volen entrar-hi, però es necessita molta més gent.»

IGNASI DÍAZ VENTURA
Professor de Religió Catòlica

Aquest curs ha començat mogudet pel que fa a l'ensenyament de la religió. El conseller d'Educació ha posat sobre la taula, per enèsima vegada, el projecte de substitució de l'ensenyament confessional de la religió per una assignatura obligatòria de Cultura Religiosa.

L'argument de fons és el següent: si defensem el dret dels pares a poder triar la classe de religió catòlica per als seus fills als centres públics, al final haurem de tolerar que hi hagi alumnes que cursin religió islàmica.

Quina és la posició de l'Església? El Papa diu a *Amoris laetitia*: «L'Estat ofereix un servei educatiu de manera subsidiària, acompanyant la funció indelegable dels pares, que tenen dret a poder triar amb llibertat el tipus d'educació —ac-

PUNT DE VISTA

La paràbola del «Bon musulmà»

cessible i de qualitat— que vulguin donar als seus fills segons les seves conviccions» (n. 84). No restringeix aquest dret a les famílies catòliques sinó que reconeix que és un dret de tots els pares, i per tant, també dels musulmans. I aquesta mateixa posició és la que defensem els bisbes de Catalunya i el SIERC.

Per tant, ens haurem de preguntar: és possible ser un bon catòlic i anar contra l'assignatura de religió islàmica? Alguna vegada a classe, per ajudar a fer entendre als meus

---

No tinguem por dels de fora, que potser estan molt més a prop de Déu que nosaltres que estem a dintre

---

alumnes la paràbola del «Bon samarità», adapto els personatges a la realitat actual. En aquell temps, els jueus no podien veure els samaritans, i avui dia, hi ha catòlics que no poden veure els musulmans. El Bon Jesús, amb aquesta paràbola, va escandalitzar més d'un: el «sacerdot» va passar de llarg, el «teòleg» va passar de llarg, en canvi, el «bon musulmà» va fer allò que a Déu li agrada, l'amor a Déu encarnat en l'amor al proïsme.

En definitiva, no tinguem por dels de fora, que potser estan molt més a prop de Déu que nosaltres que estem a dintre. Defensant l'ensenyament confessional aconseguirem enfortir la nostra democràcia i la cohesió social. El contrari ens porta a dividir la nostra societat en ciutadans de primera i de segona.

MIRADA AL MÓN

Hem celebrat vuit segles de vida dels mercedaris

Aquest 2018 ha estat un any històric per als mercedaris. Des de la seva fundació l'any 1218 fins avui, han treballat a favor dels més desvalguts, per la llibertat i dignitat de les persones, donant suport als presos i una segona oportunitat a través de llars d'acollida per la seva integració a la societat.

No és fàcil la tasca redemptora. Les presons podem dir que no reinsereixen, les mesures preventives llargues no tenen sentit, falten recursos econòmics... i la societat rebutja i dona l'esquena a les qües-

---

Ara que entro a Wad-Ras a fer un taller, em comenten la sort que tenen de comptar amb la figura del mercedari

tions penitenciàries perquè és un tema tabú i molest.

Ens posem prou a la pell dels altres? Empatitzem amb aquells que des del seu naixement han tingut una vida difícil, desestructurada, amb rols familiars trencats, on el seu voltant era violència, droga, prostitució, alcoholisme? Què hauríem fet nosaltres en el seu lloc? Aquestes persones són les que ocupen la majoria de places a les presons. Caldria fer una reflexió seriosa de com ajudar i protegir aquests nens i joves perquè no siguin futurs delinqüents. La societat hauria d'apostar més per la prevenció i l'educació perquè els qui estan entre reixes són persones excloses, pobres i vulnerables.

Enmig d'aquesta foscor, els mercedaris donen llum a les persones privades de llibertat amb la seva presència. Escoltant, acom-

NÚRIA ORTÍN

Directora de la Fundació Obra Mercedària

panyant, aconsellant, ajudant-les espiritualment, psicològicament, jurídicament i materialment. Ara que entro a Wad-Ras a fer un taller a un grup de noies, em comenten la sort que tenen de comptar amb la figura del mercedari. Aquest any ha estat, doncs, un any de celebració, de donar gràcies per haver pogut realitzar aquesta tasca difícil i alliberadora. Hem celebrat vuit segles de vida a totes les comunitats de les nou províncies que conforma l'orde amb actes arreu del món. Vam inaugurar l'Any Jubilar a Roma el 17 de gener del 2018, vam tenir l'acte principal a Barcelona (vam néixer a la catedral) el dia 23 de setembre i el 24 a la basílica de la Mercè i vam fer la clausura al Perú el 17 de gener d'enguany (Lima és la primera província de l'orde a Amèrica) on s'han commemorat joiósament aquests 800 anys.

SABER ESCOLTAR

Hi ha només un sol testament bíblic?

Durant una llarga temporada, vaig llegir els llibres d'espiritualitat del cardenal Martini, difunt no fa gaire. Les obres escrites i predicades de dit purpurat tenien un aire especial. Eren de fàcil lectura, amb una notable profunditat. Aquest cardenal era un gran professor de Sagrada Escripura i un pedagog excel·lent.

Em cridà molt l'atenció que, a través d'un tema del Nou Testament, et duia plàcidament a un altre de l'Antic o viceversa. Així vaig entendre la unitat de la Bíblia. És cert que Bíblia significa «molts llibres», com una mena de biblioteca formada per escrits diversos, que trobaven la seva unitat en la persona de Jesucrist. Això ja ho sabia, però em costava veure quin era el fil conductor

d'aquesta unitat. Vaig comprendre que els personatges i les dites de l'Antic Testament es referien a Crist.

El papa emèrit Benet XVI, amb un estil potser més clar, també practicava aquesta mateixa manera de mostrar la Bíblia. Deia que «no s'ha de llegir la Bíblia només de manera "fragmentada, sinó com una unitat"». Afirmava: «Aquestes Escripures són una Escripura que només s'entén completament si(...) es llegeix completament com una unitat des de la mirada de la fe, que ho relaciona tot amb Crist i, a més, aquí entra en joc el vessant històric de la tradició en la comunitat viva de l'Església.»

Aquest és un problema que la lectura de la Paraula pot resoldre en part, tant en els dies laborables com

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

en els diumenges. No obstant això, amb facilitat, l'Escriptura se'ns pot fragmentar i no es pot llegir sense pensar en Jesús. Un exemple clar és a la missa dominical. Cal adonar-se com la lectura de l'Antic Testament esdevé realitat en el Senyor Jesús, en l'Evangelí.

Benet XVI «aconsella veure tota la vida com un únic Nou Testament. Crist ja apareix en la primera part, amagat; i, sense aquesta perspectiva cap a Jesús, l'Antic Testament tindrà poc valor per als cristians.»

El cardenal Martini era un gran professor de Sagrada Escripura i un pedagog excel·lent

---

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Resant les Laudes he trobat aquesta súplica: «Vós que heu volgut que participéssim en la missió profètica de Crist, feu que proclamem davant del món la vostra gesta.» Sens dubte, l'he recitada moltes vegades però només avui coincideix amb el que escric.

Demanem a Déu profetes i no governants que manin i que prohibeixin. Enllaço aquest pensament amb el que recordo moltes vegades: a les llistes de carismes, el de govern apareix en setè lloc, la profecia hi figura en preferent: «En l'Església, Déu ha posat, en primer lloc, apòstols; en segon lloc, profetes; en tercer lloc, mestres; després, els qui tenen poder d'obrar miracles; després, els qui tenen el do de guarir, d'ajudar els altres, de guiar-los, de parlar en llengües. Són tots apòstols? O tots

A PROPÒSIT DE...

Catòlica, apostòlica i... profètica

profetes? O tots mestres? Tots fan miracles? Tenen tots el do de guarir? Tots parlen en llengües? O tots les saben interpretar? (1Co 12,28ss). Dels capitostots, ni tan sols l'apòstol se'n preocupa.

Seguint per televisió la trobada del Papa amb el rector de la Universitat d'Al-Azhar, líder de l'islamisme sunnita, les seves expressions afectuoses i el contingut dels seus discursos, en què s'esmentava el Déu únic i misericordiós, la referència històrica que es va fer més d'una vegada va ser a Francesc d'Assís, en

la trobada amb el sultà Malik al-Malik el 1219 (nebot de Saladí).

Les «gresques místiques» de Francesc amb els companys a la Porciúncula, no les devia admirar ningú del seu temps. Atrevir-se a demanar audiència al Sultà amb qui estaven en guerra els seus companys, els soldats de la V croada, evidentment que era una imprudència. Amb la seva intervenció quixotesca buscava la pau. El llegat pontifici diu: «El Concili ha volgut la croada, és una expressió clara de la voluntat de Déu; cal portar-la, per tant, fins a la victòria total.» L'autoritat pensava d'una manera, el gest profètic del *Poverello* era un altre. Del primer, ningú no se'n recorda, però la salutació de «pau i bé» de Francesc, el *Poverello*, encara és vigent.

La salutació de «pau i bé» de Francesc, el *Poverello*, encara és vigent

SIGNES D'AVUI

Al bell mig

En el fragment de l'evangeli segons sant Marc (9,33-37) es confronten dues visions de la comunitat eclesial, que encara avui són vigents. La primera està inspirada per la mundanitat espiritual, que converteix l'Església en una piràmide d'ambicions personals, de recerca de poder, d'abusos i corrupcions (sexe, diners, influències), de satisfaccions amagades. Per aquest motiu, a la pregunta de Jesús, els deixebles callaven. No volien posar al descobert les males intencions del seu cor. Les crítiques del papa Francesc a aquest model han estat constants, des de l'inici del seu pontificat.

La segona visió exposa la proposta evangèlica de Jesús, concretada en un cercle al bell mig del qual trobem Jesús amb un infant com a expressió dels pobres, de les perso-

nes sense drets, dels vulnerables, dels marginats. Quan la comunitat eclesial buida el centre de la presència de Jesús i dels pobres, a poc a poc s'omple de vicis i de pràctiques contràries a la fe. Cal observar l'abús sexual dels infants també des d'aquesta perspectiva. Existeix, però, una forma més subtil d'ocupar el centre eclesial: donar prioritat al nom i a la imatge de la institució eclesial, com si fos un objectiu en comptes de ser-ne una conseqüència. L'encobriment podria situar-se

A l'evangeli de Marc es confronten dues visions de la comunitat eclesial, que encara avui són vigents

LLUÍS
SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

en aquesta perspectiva. Resulta una forma autoreferencial de viure la fe, que no s'identifica amb un autèntic amor a l'Església.

Sortir del primer model per arribar a la proposta evangèlica de Jesús requereix obrir-se a la gràcia de Déu, prendre consciència dels pecats i dels delictes comesos, afrontar-los eclesialment i civil, demanar sincerament perdó a les víctimes/supervivents, afavorir-ne el seu guariment, escoltar a fons la Paraula de Déu, convertir el cor de cadascú a la seva llum. En situacions com aquestes, no podem escoltar la veu de Jesús sense escoltar la veu de les víctimes/supervivents, perquè un i altres es troben al bell mig de la comunitat eclesial. Són les màximes prioritats per a tota persona que vulgui seguir les petjades de Jesús.

VICTÒRIA
MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Des que l'any 2013 el papa Francesc va beneir l'escultura de l'artista canadenc Timothy P. Schmalz, emocionat pel que representava, aquesta obra d'art ja està col·locada davant d'algunes esglésies del món.

Era un desig llunyà poder-la tenir davant del nostre Hospital de campanya de Santa Anna. I el somni s'ha pogut fer realitat gràcies a la generositat del director de cinema Paco Arango, guanyador del Premi del Cinema Espiritual 2018, que ens la va regalar. Aquesta imatge de Jesús, tan emotiva com inèdita dins la iconografia tradicional, representa una persona sense sostre estirada en un banc, tota embolcallada amb una manta lleugera, de la qual només es deixen veure els peus marcats pels claus de la crucifixió.

FINESTRA A LA VIDA

«Jesús sense sostre»

L'artista va realitzar aquesta obra després d'haver vist una persona sense llar dormint en un banc del carrer durant unes festes nadalenques. «Quan veiem els marginats hauríem de veure Jesús», va dir l'artista.

Des d'ara la podeu veure si us acosteu a Santa Anna. Allà en podeu llegir el significat, que avancem als nostres lectors de *Catalunya Cristiana*: sovint passem pels nostres carrers sense veure o sense mirar els germans que dormen al ras, aliens a la seva marginació. Potser aquesta pregunta punyent: «I si fos Jesús mateix?», ens faria actuar d'una altra manera. Quan Jesús ens parla de l'examen final, l'examen de l'amor, ens diu: «Us ho asseguro: tot allò que feieu a un d'aquests germans

meus més petits, a mi m'ho feieu» (Mt 25,40).

Germà que t'acostes a l'Hospital de campanya de Santa Anna, atura't un moment davant d'aquesta imatge: Jesús només ens mostra aquí i ara els peus. Potser per contemplar el seu rostre cara a cara, cal que el veiem en els nostres germans que no tenen una llar «on reposar el seu cap».

De fora estant, un Jesús estirat en un banc, creat per mans artistes, però humanes. Dins de l'església, molts homes i dones creats per Déu a la seva imatge i semblança...

«Quan veiem els marginats hauríem de veure Jesús», diu l'artista

Vida eclesial

Aquesta setmana els religiosos afronten el tema dels abusos, les diòcesis catalanes celebren la Setmana de la Família, reflexionem sobre un 8M dins l'Església, coneixem l'Església marroquina i Teresa Solà ens apropa al llibre de Rut

Educació, salut, formació i espiritualitat, claus de feina

«Mea culpa» dels religiosos davant dels abusos

AICA
Ciutat del Vaticà

«Ens comprometem a intensificar els nostres esforços per treballar amb el Papa, perquè l'Església pugui avançar de manera coherent, creïble i unida; de manera veritablement guaridora, sincerament renovada, amb ulls nous per veure-hi i noves orelles per sentir-hi», es llegeix en la declaració de la Unió de Superiores Generals (UISG) i la Unió de Superiors Generals (USG) en la qual donen suport a la iniciativa del Pontífex i posen de manifest la seva postura: «L'abús d'infants és un mal en tot temps i lloc: aquest punt no és negociable.»

En el comunicat subratllen que «inclinem el cap amb vergonya en adonar-nos que aquest abús ha tingut lloc a les nostres congregacions i a la nostra Església. (...) La nostra vergonya augmenta en constatar que no ens hem adonat del que passava. (...) Ens adonem que la resposta de les persones amb autoritat no ha estat l'adient. No han sabut veure els senyals d'alarma o no se'ls van prendre seriosament.»

Els religiosos manifesten: «Creiem que amb els aires de canvi que bufen a la nostra Església i amb la bona voluntat de totes les parts implicades, és possible iniciar processos importants i crear estructures per retre comptes, així com sostenir els processos i les estructures que ja existeixen. És possible imaginar noves passes cap endavant, és possible prendre decisions perquè la implementació pugui ser ràpida i universal.»

Per als superiors generals, «el lideratge del Sant Pare és clau. Ell ens va mostrar el camí, va reconèixer el dolor i la culpa, es va trobar amb els supervivents i va reconèixer els seus propis errors i la necessitat d'aprendre d'aquestes persones. Ens unim a la seva missió de reconèixer humilment i confessar el mal que s'ha fet, d'acollir

els supervivents, d'aprendre'n com acompanyar els que van ser objecte d'abusos i com desitgen que en sentim les històries».

Per la seva part, prometen «fer tot el que estigui a les seves mans per escoltar millor les víctimes, reconeixent humilment que no sempre ho hem fet». Els religiosos consideren que «necessitem promoure una cultura on els infants siguin considerats com un tresor que cal salvaguardar i protegir». Així, proposen treballar en tres direccions: educació, salut, formació i espiritualitat.

Els religiosos fan una crida a la conversió, i reconeixen que «el fort sentit de família a les nostres congregacions pot fer difícil condemnar o denunciar l'abús. Això va donar lloc a una lleialtat injustificada, a errors en el judici, a la lentitud en l'actuació, a negar els fets i, de vegades, a encobrir-los». Per això, «ens sentim necessitats de conversió i volem canviar. (...) Volem denunciar qualsevol

Fray Javier Garza

ESGLÉSIA EN SORTIDA

On és Déu?

Amb aquesta pregunta, fa uns quants anys, el papa Francesc iniciava el seu discurs en la JMJ de Polònia, l'any 2016. És també la pregunta que ens fem alguns cristians davant de realitats que causen dolor gratuït al món d'avui.

On és Déu? va ser també la pregunta que em vaig fer fa uns dies davant d'una actuació que em va afectar personalment, res greu, però sí irracional, inesperat, sense sentit..., sense causa, en un entorn eclesial.

On és Déu? És la pregunta que et sorgeix des del més profund del teu ésser quan es viuen situacions que no tenen sentit, causen patiment... en la majoria de casos sense una causa que es pugui entendre.

Totes les notícies entorn dels abusos en diferents àmbits gestionats per l'Església, situacions que causen dolor extrem i que perduraran en el temps, que tindran conseqüències en la vida de les persones més enllà del present, duraran per sempre. On és Déu?

No tinc cap dubte que Déu és sempre a tot arreu, en aquells moments d'alegria i especialment, en aquells de patiment, molt a prop de cada persona que pateix; segur, Déu sempre és al costat del qui pateix sigui el motiu que sigui.

Potser la pregunta és: les persones que causen dolor reiteradament, patiment, sigui del tipus que sigui, saben que Déu és allà?, en la persona a qui causen dolor? En aquest moment, seguint Mt 25, podem dir: «Tot allò que deixàveu de fer a un d'aquests més petits, m'ho negàveu a mi.» Perquè nosaltres, els cristians, creients, amb «el llenguatge i gestos han de transmetre misericòrdia per penetrar en el cor de les persones i motivar-les a retrobar el camí de tornada al Pare», com ens diu la butlla de la Misericòrdia.

Dono gràcies perquè jo sí que trobo Déu en moltes persones amb qui comparteixo camí, encara que siguin moltes les situacions que em fan haver de cercar-lo amb més atenció de la que caldria en segons quins entorns.

ESTHER BORREGO

abús de poder». La UISG i la USG posaran els mitjans perquè les congregacions «treballin juntes i poder arribar així, de la manera més eficaç, als supervivents en el seu camí de guariment».

La declaració conjunta conclou amb un missatge als supervivents: «Reconeixem que hi ha haver maneres inadequades de tractar aquest tema i una incapacitat vergonyosa de comprendre'n el dolor. Oferim les nostres disculpes més sinceres i el nostre pesar. Us demanem que creguem en la nostra bona voluntat i sinceritat.»

Ernesto Cardenal i excardenal McCarrick

El papa Francesc ha restablert les funcions canòniques de l'estat sacerdotal a Ernesto Cardenal, de 94 anys, el qual havia estat suspès a *divinis* per Joan Pau II el 1984 per formar part del govern sandinista de Nicaragua. Segons un comuni-

cat vaticà, «el Sant Pare ha concedit amb benevolència l'absolució de totes les censures canòniques imposades al reverend pare Ernesto Cardenal, i accepta la petició que aquest li havia presentat recentment de ser readmès en l'exercici del ministeri presbiteral. El pare Cardenal ha estat 35 anys sota suspensió de l'exercici del ministeri a causa de la seva militància política. El religiós va acceptar la pena canònica que li va ser imposada i s'hi va atènyer sempre, sense portar a terme cap activitat pastoral. A més, havia abandonat des de fa molts anys qualsevol compromís polític».

D'altra banda, la Congregació per a la Doctrina de la Fe ha condemnat l'excardenal i l'exarquebisbe de Washington, Theodore Edgar McCarrick, per abusos sexuals a menors i adults amb agreujant d'abús de poder, i l'ha expulsat del seu estat clerical.

Barcelona

S'hi pot trobar una àmplia oferta d'activitats per ajudar les famílies a trobar-se, reposar i reconnectar

Les diòcesis catalanes celebren la Setmana de la Família

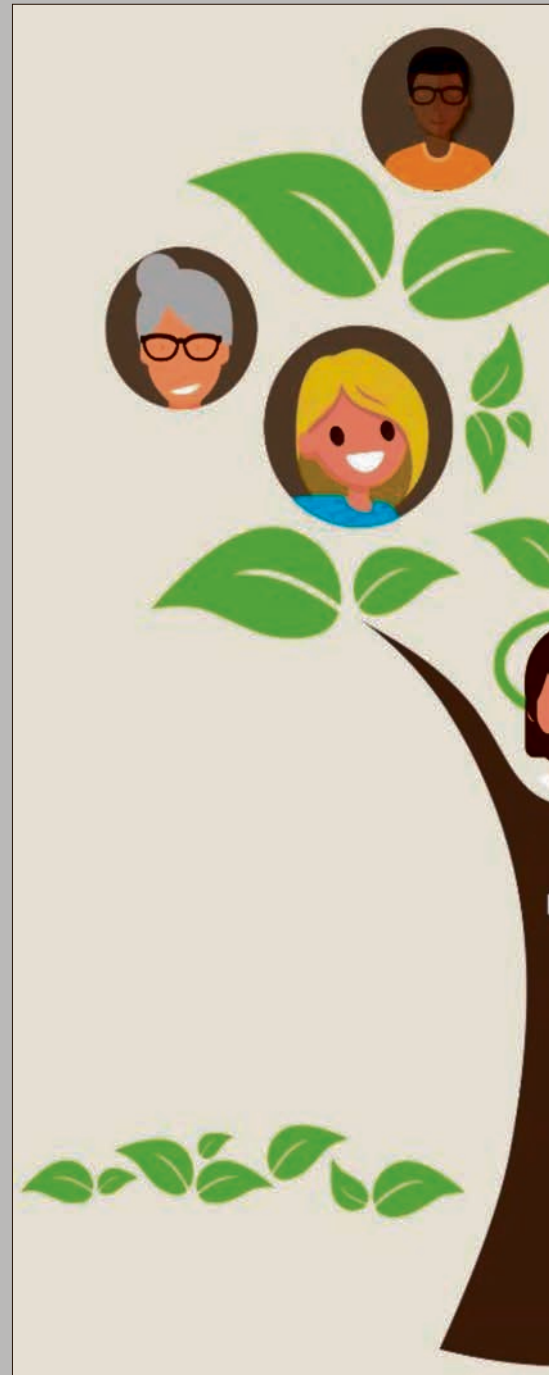
MACIÀ GRAU
Barcelona

«La Família, bressol i referent de la nova humanitat» és el lema que han triat aquest any les diòcesis catalanes per celebrar la Setmana de la Família, que comença l'1 de març i s'allarga fins al dia 10 del mateix mes. La seva arribada suposa que durant aquests dies les famílies de tot Catalunya tenen l'oportunitat de participar en diverses activitats que les ajuden a celebrar la joia de viure en família, a més de facilitar la promoció dels valors familiars a la societat.

La iniciativa, que organitzen des de fa dotze edicions les delegacions diocesanes de Família i Vida catalanes, enguany se centra en l'exhortació *L'alegria de l'amor*, presentada pel papa Francesc a la IX Trobada Mundial de la Família, i que va tornar a recordar en el Sínode dels Joves celebrat el mes d'octubre passat. El lema, precisament, vol recordar que Jesús va néixer en una família que, reconnectada al seu Esperit, regenera la humanitat amb vida sempre rejuvenida.

El desig de treballar pel bé de les famílies

Una de les persones que han participat més activament en l'organització de totes les activitats que s'estan fent aquests dies a les parròquies de Catalunya és Xavier Padilla, director del Secretariat Diocesà de Barcelona de Pastoral Familiar. Com explica Padilla, la

intenció principal de dedicar una setmana a les famílies és ajudar-les a superar les situacions difícils que puguin viure: «Volem posar en el cor de totes les famílies una pregària per demanar amb confiança a Déu tot allò que Ell ens vol donar, d'una manera especial joia i salut, ja que hi ha moltes situacions que es converteixen en motiu de confusió, de dolor, de cansament o de desmotivació».

Per fer-ho, les parròquies i els moviments familiars han preparat una àmplia oferta de tallers i

XAVIER PADILLA
«Volem posar en el cor de totes les famílies una pregària per demanar amb confiança a Déu tot allò que Ell ens vol donar»

conferències, pensades per donar temps i espais a les famílies per trobar-se, reposar i reconnectar. Totes aquestes activitats, com exposa Padilla, van complementades amb un llibret de pregària, que està a disposició de les famílies que hi participin: «Hem preparat un llibret amb 5 pregàries per a cada dia de la setmana, per ajudar a treballar totes aquelles situacions familiars que mereixen un moment de consideració íntima.»

D'aquesta manera, el desig de treballar per al bé de les famílies, compartit per totes les diòcesis, és present en totes les propostes que s'organitzen aquests dies, entre les quals Padilla destaca la conferència *La família a la Bíblia*, que impartirà la Dra. Claustre Soler al Seminari Conciliar de Barcelona el divendres 8 de març. Com explica, és un acte que s'espera amb molta il·lusió: «La doctora Claustre és una de les millors biblistes de Catalunya i gran comunicadora del missatge d'estimació que la Bíblia conté. Descobrir la realitat familiar com un lloc en el qual l'amor de Déu es fa present en forma d'estimació mútua segur que serà un enriquiment espiritual per a tots els que hi puguin assistir.»

La Setmana de la Bíblia a Barcelona

Tot i que aquesta setmana es viu amb intensitat a tot Catalunya, la diòcesi de Barcelona és sense cap

mena de dubte el punt neuràlgic on tindran lloc els actes centrals. La missa dominical del 3 de març, celebrada al monestir de Sant Domènec de Sant Cugat i retransmesa en directe per La 2, va dedicada a les famílies, i serveix per donar el tret de sortida a la Setmana de la Família. Posteriorment, a la tarda del mateix dia, a Barcelona ja comencen les activitats, en forma de dos tallers de comunicació organitzats per Encontres Matrimonials: «Som signe de l'amor de Jesús en el món», a les 16.30 h a la parròquia Mare de Déu de la Miraculosa, i «Desigual», a les 17.30 h al santuari de Santa Gemma.

D'entre les activitats que es faran a Barcelona durant la setmana, a banda de la conferència de la Dra. Claustre, destaca també Hora Santa, organitzada per Haukuna el dilluns 4 de març a les 21 h a la parròquia de Sant Vicenç, al barri de Sarrià. Com explica Padilla, «serà una bona oportunitat per dedicar una hora a la contemplació de l'amor de Déu per la família».

Finalment, el dissabte 9 de març a les 17 h, la parròquia Verge de la Pau de Barcelona acollirà la presentació del «Relotge de la família», una oferta pensada per ajudar a resintonitzar-nos i que durant tres dissabtes treballarà els eixos fonamentals de la vida familiar, com són l'agraïment, l'aprenentatge dels fracassos, el perdó i la joia de viure junts.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- L·LICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

La religiosa Viqui Molins i la teòloga Neus Forcano donen les claus per avançar cap a una igualtat efectiva a l'Església

Cap a un 8 de Març dins l'Església

MACIÀ GRAU
Barcelona

El 8 de Març de l'any passat, les dones d'arreu del món van celebrar el Dia de la Dona fent una aturada laboral que va suposar un punt d'inflexió en la lluita contra la desigualtat de drets i oportunitats entre homes i dones. Com a conseqüència d'aquesta mobilització, en poc temps es van començar a veure canvis significatius al nostre territori, que demostren que la societat està avançant cap a una igualtat efectiva.

Malauradament, aquesta realitat contrasta amb la situació que viuen les dones dins l'Església, on encara no s'ha aconseguit despatriarcar la religió. I és que tot i que cada vegada hi ha més dones religioses i teòlogues, aquesta igualtat efectiva, que s'està fent un camí a la societat, encara no s'ha vist reflectida a l'Església.

Per tal d'avançar en aquesta direcció i aconseguir que el proper 8 de Març aconsegueixi penetrar en l'àmbit eclesial, el 29 de gener passat la religiosa Viqui Molins i la teòloga Neus Forcano van participar en una de les sessions del cicle «Els dilluns dels Drets humans», organitzat per Justícia i Pau, el Centre d'Estudis Cristianisme i Justícia, Mans Unides, Càritas Diocesana de Barcelona i el Grup de Juristes Roda Ventura. Sota el títol *Cap a un 8 de Març dins l'Església*, les dues participants van donar les claus perquè les dones cada vegada

puguin tenir més veu i responsabilitat en una estructura que necessita canvis urgents.

L'Església primitiva, un exemple a seguir

Com va explicar Viqui Molins durant la seva intervenció, l'Església no sempre ha estat patriarcal. En els seus inicis, és a dir, a l'Església primitiva de l'època de Corint, la seva organització es basava en petites comunitats, regides de manera autònoma i on el paper de la dona era molt diferent de l'actual: «En aquella època els rectors necessitaven l'ajuda de senyores benefactores. Hi havia missioneres, que eren directrius de les comunitats i que es

VIQUI MOLINS
«Abans no es podia parlar davant dels capellans, m'havien arribat a fer fora d'una reunió per donar la meva opinió davant seu»

La periodista Montse Santolino va ser l'encarregada de moderar la taula rodona.
Agustí Codinach

NEUS FORCANO
«Hem de reivindicar l'autoritat de les dones dins l'Església, i que no es quedi en el simple fet de poder optar al sacerdocí»

dedicaven a la predicació, i també hi havia la figura de la diaconessa, que sembla que podem tornar a tenir», va manifestar la religiosa teresiana. Aquesta estructura, a més, permetia que hi haguessin moltes profetesses, una figura que Viqui Molins va destacar per damunt de les altres: «Eren erudites, traduïen, i van tenir una gran autoritat fins al segle II.»

Amb el canvi d'organització i la progressiva jerarquització del poder, les dones van anar perdent la veu, fins al punt que, com va exposar Molins, fins fa pocs anys no se'ls permetia donar la seva opinió: «Abans no es podia parlar davant dels capellans, m'havien arribat a

fer fora d'una reunió per donar la meua opinió davant seu.» Per aquest motiu, un dels principals canvis que va reclamar Viqui Molins va ser el de la mateixa estructura de l'Església, que facilitaria que les dones poguessin recuperar la veu que havien tingut antigament: «Hauria de ser com abans, quan les dones tenien un paper més important. S'hauria de passar de l'estructura piramidal a una de comunitària.»

El paper de les dones dins l'Església

La teòloga Neus Forcano, per la seva banda, va centrar la seva intervenció en mostrar quins són els principals factors que frenen la revolució feminista a l'esfera eclesial. Com va explicar, un dels motius principals és la interiorització de la veu pública com una característica associada únicament als homes: «La veu pública és un tret de masculinitat des dels inicis de la història, i això exclou del poder les dones. Hem de reivindicar la nostra autoritat dins l'Església, i que no es quedi en el simple fet de poder optar al sacerdocí.»

Per canviar aquesta situació, la mateixa Forcano va destacar la importància d'aconseguir que les dones no siguin tractades només com a víctimes, sinó que també s'hauria de tenir en compte el seu saber: «Les dones només tenen veu pública quan parlen del seu victimisme, i hauríem d'aspirar a més. Hem de parlar de tot, tothom ha de tenir veu.» En aquest sentit, la teòloga i membre de l'Associació Europea de Dones per a la Recerca Teològica (ESTWTR), va explicar que encara que la societat hagi fet moltes passes endavant, l'Església encara té moltes assignatures pendents, com queda demostrat amb el baix nombre de teòlogues que hi ha.

Després de la conferència, els assistents que van omplir la seu de Cristianisme i Justícia (al carrer Roger de Llúria, de Barcelona), van tenir l'oportunitat de participar en un debat obert amb les dues ponents. Diversos testimonis van aprofitar per reclamar més poder per part dels laics i en concret de les dones a les parròquies. Com van explicar, la major part de la feligresia està formada per dones, i això encara no es veu reflectit en la presa de decisions i l'organització d'algunes diòcesis. El proper 8 de Març tindran una nova oportunitat per seguir avançant en un camí que ha de portar a la igualtat efectiva dins l'Església.

Marroc

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Redacció

GUADALUPE ZÚÑIGA
«El més important és que sentim que el cristià és una presència d'amor, de servei, de solidaritat»

Francesc arriba al país magrebí com a «Servent de l'Esperança»

L'Església que rebrà el Papa

«La visita del Papa al Marroc suposa una gran expectativa per a tots els cristians, però també per al poble musulmà que ens acull perquè es refermaran els llaços d'amistat, de cooperació, de confiança, de convivència mútua i de solidaritat els uns amb els altres.» Així ho creu Guadalupe Zúñiga, franciscana missionera de Maria, que viu al Marroc des del 1985.

El Papa serà al país magrebí del 30 al 31 de març, visitant les ciutats de Rabat i Casablanca. D'aquesta manera, esdevé el segon Pontífex a visitar el país darrere les passes de Joan Pau II.

La Gna. Guadalupe, un dels testimonis que va estar recentment a Barcelona per presentar la campanya de Mans Unides d'aquest any, actualment treballa al servei de la Delegació de Migracions de Nador com a responsable de la casa d'acollida

de la població migrant vulnerable.

L'Església que trobarà Francesc és una comunitat minoritària, però molt activa. Segons la religiosa, «el que ens dona força és sentir-nos que som una família. L'Església és multicultural perquè hi ha religiosos, religioses, sacerdots, laics, de moltes nacionalitats, de molts pobles, de moltes cultures... és un petit Regne de Déu instaurat, que fa el possible per viure la presència de l'Església i per donar testimoni de l'amor de Jesús enmig dels germans entre els quals vivim».

Els cristians al Marroc tenen molt interioritzat el diàleg interreligiós perquè segons la Gna. Guadalupe, «tenim molt a donar i molt a recollir els uns dels altres». «L'Església al Marroc és humil, som una Església molt petita, per la qual cosa ens toca aprendre dels altres, estar atents a les necessitats dels altres. El més important és que sentim que el cristià és una presència d'amor, de servei, de solidaritat envers tots els germans que ens acullen i que nosaltres respectem.»

És en aquesta clau que cal entendre el lema del viatge papal, «Servent de l'Esperança». Així, el bisbe de Rabat, Mons. Cristóbal López, assenyala que «ell ve com a pastor universal, com el pare de tots els cristians catòlics, com una persona de bona voluntat que vol conèixer tots els qui també són de bona voluntat. I per a tots, es presenta com a "Servent de l'Esperança"; Ell ve a omplir-nos d'esperança, a enfortir-nos, a recuperar-nos del nostre descoratjament, a inculcar entusiasme; Ell ve a anunciar-nos l'Evangelí».

Catedral de Sant Pere, a Rabat.

RUT, UN RELAT FASCINANT DE FE I HUMANITAT (REFLEXIONS FINALS)

TERESA SOLÀ

Doctora en Teologia bíblica i Filosofia

La pagana Rut en l'arbre genealògic de Jesús

Dante es refereix a Rut

Al començament del cant trenta-dos del *Paradiso*, Dante esmenta Rut (*La Divina Comèdia* XXXII, l, 15), després d'haver-se referit a Maria, a Eva, a Raquel, a Sara, a Rebeca i a Judit. L'esment que Dante fa de Rut es refereix directament a Mateu: «Booz va ser el pare d'Obed, nascut de Rut; Obed va ser el pare de Jessè; Jessè va ser el pare de David, el rei» (Mt 1,5-6).

La menció de les dones en la composició d'un arbre genealògic és un fet insòlit en el món bíblic: la línia generacional era considerada només referint-se als homes. Hom s'ha de preguntar, doncs, per què Mateu insereix el nom de quatre dones en la genealogia de Jesús, amb especial atenció a Rut.

Dones d'origen pagà i algunes pecadores

Amb l'esment que Mateu fa d'aquestes quatre dones (Tamara,

Rahab, Betsabé i Rut) vol deixar documentat que Jesús és descendent de David.

La moabita Rut, doncs, per bé que estrangera, entra en el poble d'Israel. El profeta Isaïes proclama la destrucció definitiva de Moab: «La mà del Senyor reposarà sobre aquesta muntanya, però Moab serà destruïda... El Senyor vindrà a la seva arrogància» (Is 25,10-11).

Rut, la moabita entre els fills d'Israel

Rut és una dona de l'oblitada regió de Moab (1,4; 2,6.21; 4,5.10), per tant una estrangera per al poble jueu. I no obstant, ella ha escollit el poble jueu de Noemí (1,16), que abans no coneixia. Rut és, per tant, pagana, adoradora del déu Camos d'aquella regió. L'adhesió de Rut a la religió de Noemí, de Booz i d'Israel hom se la pot imaginar, però el text bíblic segueix un camí de fe, molt més autèntic com més sem-

blant a aquell resseguit pels antics creients d'Israel.

Rut en l'arbre genealògic de Jesús

El relat del matrimoni de Rut amb Booz i de la seva maternitat assenyalen la incorporació de l'estrangera i pagana moabita a la fe jueva: «Aleshores Booz va prendre Rut per muller. El Senyor va beneir aquesta unió fent que Rut tingués un fill, que les veïnes l'anomenaren Obed. Obed va ser el pare de Jessè i Jessè, el pare de David» (4,14.17).

Rut es converteix en el símbol més teològic i poètic del que significa acollir la Paraula. La maternitat de Rut és també explicitada en sentit messiànic: «Deu són les generacions del fill de Judà fins a David: tota l'escriptura mira intencionadament Crist» (*Glossa ordinària*, IV, 18: PL 108). L'antiga literatura cristiana considera Rut com a símbol de l'Església i de Maria, mare de Jesús, de la nissaga de David.

L'espai esdevindrà un lloc de pau i de trobada interreligiosa

Jardí del Museu Bíblic Tarraconense, espai ple de vida

JOAN BORONAT
Tarragona

Fotos: MCS Arquebisbat de Tarragona

L'olivera, símbol de la pau, la font d'aigua viva i l'escultura del patriarca Abraham.

ANDREU MUÑOZ
«Els tres objectius de l'espai són la intel·ligibilitat de l'espai històric, la intel·ligibilitat del discurs bíblic i la tradició de la vinguda de sant Pau a Tàrraco»

«La pica de pedra simbolitza Jesucrist, expressat amb un sortidor d'aigua, com a font viva que vol marcar la dimensió cristocèntrica del pati»

El pati del Museu Bíblic Tarraco-nense, edifici històric situat a la Part Alta de Tarragona, és en camí de convertir-se «en un lloc de trobada interreligiosa i de pau», després que s'hagi inaugurat la primera fase d'aquest espai que es veurà complementat, més endavant, amb una segona actuació.

El cert és que l'edifici, propietat de l'arquebisbat de Tarragona, compila 2.000 anys d'història. Conegut com la Casa dels Concilis, s'erigí en el segle XVI per conservar els documents i protocols de la Província Eclesiàstica Tarraconense, de llarga tradició conciliar. El seu origen, però, encara ens porta més lluny: els murs de l'edifici mostren potents estructures romanes, medievals, renaixentistes i contemporànies, fins i tot un refugi antiaeri de la guerra civil, situat a deu metres de profunditat.

Cal recordar que el Museu Bíblic Tarraconense és un instrument de transmissió en el coneixement dels valors espirituals i culturals de les Sagrades Escripures. Més enllà d'un equipament que conserva el patrimoni que li ha estat llegat, vol ser una aula viva al servei de l'educació i la investigació.

I amb aquest objectiu s'ha fet un pas més per tal de convertir el que antigament havia estat el pati de l'antic col·legi de Sant Josep Obrer, fundat pel cardenal arquebisbe

de Tarragona, Mons. Benjamín de Arriba y Castro, per acollir infants desescolaritzats, sobretot del barri antic de la ciutat, al Jardí Bíblic, la primera fase del qual va ser inaugurada el 21 de gener passat, festivitat dels sants Fructuós, bisbe, i Auguri i Eulogi, diaques, protomàrtirs de Tarragona.

El Museu està realitzant un notable esforç per dignificar l'espai i fer-lo intel·ligible a la societat. En aquest procés de dignificació i ampliació de continguts museogràfics s'ha inaugurat la primera fase del jardí bíblic, «per transferir la cultura bíblica i ser un navegador espiritual per a les persones d'avui», ha declarat Andreu Muñoz, director del Museu, en el dia de la inauguració.

Posteriorment, Muñoz ha esmentat els tres objectius que persegueix la remodelació de l'antic pati d'escola per esdevenir el jardí bíblic de l'espai museístic: «La intel·ligibilitat de l'espai històric, la intel·ligibilitat del discurs bíblic i la tradició de la vinguda de sant Pau a Tàrraco.»

En els 300 m² de superfície hi ha repartides escultures i espècies vegetals que configuren aquesta primera fase del jardí. El subsol amaga restes dels porticats del temple d'August i la fonamentació marca la línia del Tèmenos. Precisament, a la superfície hi ha exposat un capitell dels que figuraven al porticat.

Les petjades gravades al paviment evoquen noms de l'Antic i Nou Testament.

Al pati hi ha tres escultures monumentals, obra i donació de l'artista tarragoní Bruno Gallart Pardo, coautor amb Josep Maria Subirachs, de la gran porta de la façana de la Glòria de la Sagrada Família a Barcelona, de les set portes petites laterals i d'altres grups escultòrics del temple. Les escultures són la del patriarca Abraham i l'al·legòrica a la hipotètica vinguda de sant Pau a Tarragona, totes dues de travertí, així com la de sant Fructuós (travertí i marbre de Carrara). Aquesta darrera escultura havia d'anar inicialment a l'interior de la Sagrada Família, però Gallart ha volgut que es quedés a Tarragona; plegades, constitueixen referents icònics per presentar l'eix de la Història de la Salvació: al terra dotze petjades gravades al paviment evoquen sengles noms de l'Antic i Nou Tes-

Escultura al·legòrica de la possible vinguda de sant Pau a Tarragona.

tament que condueixen 4.000 anys d'història, des d'Abraham fins a sant Fructuós. A mig camí i a l'epicentre del jardí, hi ha una pica de pedra, originària del poble de Passanant (Conca de Barberà) d'almenys tres segles d'antiguitat, «que simbolitza Jesucrist, expressat amb un sortidor d'aigua, com a font viva que vol marcar la dimensió criscotocèntrica del pati», ha subratllat Andreu Muñoz. D'altra banda, hi ha repartides 13 espècies vegetals de clima mediterrani. Plantes i arbres estretament vinculats al relat bíblic, com ara la mostassa en relació amb la fe, l'olivera com a símbol per excel·lència de la pau, paraula que està escrita en llatí, hebreu i àrab, «amb l'objectiu que el pati sigui un lloc de trobada interreligiosa», ha afirmat el responsable del Museu.

Les obres de reconversió de l'antic pati han costat 25.000 euros. D'aquests, la Generalitat n'ha pagat 15.000 euros, a través de la Direcció d'Afers Religiosos. Els 10.000 euros restants s'han aconseguit mitjançant donacions privades.

Segona fase i excavacions

Durant aquest 2019 hi ha la intenció d'escometre la segona fase del jardí bíblic que, segons Muñoz, «comportarà tapiar les finestres que donen al pati, amb la col·locació d'uns relleus en ferro sobre Jerusalem, Natzaret i Betlem, evocadors de Terra Santa, obra de Mn. Joan Curieses». Així mateix, es po-

Capitell del porticat del Temple d'August.

drà accedir al recinte directament des del carrer, amb l'obertura d'un passadís, a la que ha de ser una mena de sala a l'aire lliure que esdevingui espai de pau, de diàleg i de vida. Es pretén que apropi les persones al sentit transcendent i de la cultura i que propiciï l'educació, el diàleg, així com trobades ecumèniques i interreligioses.

D'altra banda, l'arquebisbat va ini-

ciar l'11 de febrer excavacions arqueològiques amb el propòsit de deixar descoberta la frontal de l'exedra. La finalitat és «fer un centre d'interpretació a la Part Alta, perquè el Museu Bíblic sigui la porta de les visites a l'acròpolis de Tarragona», ha explicat Andreu Muñoz. Si no sorgeixen imprevistos, es preveu que els treballs finalitzin a mitjan mes de març.

25 anys

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

ÀNGELS
EMPRESA D'INSERCIÓ

Fundació Privada
Llegat Roca i Pi

Àngels

Els dijous a les 19.30 h

un espai per acompanyar, formar i reinserir
persones excloses del mercat laboral

SEGUEIX-NOS

Barcelona 106.6 / Tarragona 100.6 / Girona 103.4 / Lleida 91.5 / Catalunya Central 93.7 / Vic 98.4
Tortosa 90.1 / El Garraf 96.8 / La Cerdanya 104.4 / La Seu d'Urgell 105.0 / Andorra 107.5

**JAUME
PUJOL BALCELLS**
Arquebisbe de Tarragona i Primat

ALS QUATRE VENTS

Dia de les Nacions Americanes

Joan Pau II anomenava a Llatinoamèrica «el continent de l'esperança». Són països amb població jove i amb un substrat cristià que es manté molt més viu que a Europa.

Segons el Pew Research Center, hi viuen més de la meitat dels catòlics del món. De la seva població, a escala continental, el 69% són catòlics i el 19% protestants. Les creences són, doncs, cristianes i es remunten a segles enrere, quan hi van arribar els primers missioners.

El primer diumenge de març l'Església espanyola celebra el Dia d'Hispanoamèrica. Són nacions que tenen un idioma comú no sols en la llengua sinó també en els sentiments religiosos, per exemple en la devoció mariana. Una manera plàstica d'expressar-ho es troba a la basílica del Pilar de Saragossa, on des de 1908 s'exhibeixen al costat de la Santa Capella les banderes de tots els països de l'Amèrica hispana.

En aquest diumenge recordem els missioners que es troben en aquelles terres a l'altre costat de l'Atlàntic, hereus dels que van sembrar la fe i van trobar una terra fèrtil on va arrelar la llavor de l'Evangeli.

Una de les proves de vida cristiana consistent és el floriment de la santedat, i al continent hi tenim molts exemples, des de la peruana Rosa de Lima, primera americana canonitzada el 1671, fins a sant Óscar Romero, l'arquebisbe de San

Salvador elevat als altars pel papa Francesc l'any passat. Podríem citar encara sants molt populars, des del mexicà Juan Diego, primer indígena canonitzat, fins a Pere Claver o Martín de Porres.

Cal imaginar en quines condicions van portar-hi la fe els primers missioners, enfrontant no poques vegades els abusos dels colonitzadors que invocaven el Déu cristià però amb les seves actuacions no donaven testimoniatge de la doctrina de Crist.

Hem tingut el goig de veure els fruits de la sembra cristiana fins i tot en el nombre de vocacions sacerdotals i religioses. Personalment agraeixo la tasca que exerceixen en la nostra Església local sacerdots arribats d'aquestes terres americanes. Aprenen la nostra llengua catalana i s'integren a les necessitats pastorals que a Catalunya són més necessàries que mai per atendre els fidels.

Aquest diumenge també vull recordar la proximitat de la Quaresma, que comença el proper dimecres, un temps de preparació per als grans misteris de la passió i resurrecció de Jesucrist. Meditem la misericòrdia infinita de Déu que en el seu amor surt al nostre encontre i obrim-li les portes de la nostra vida. Amb això assegurarem la felicitat en aquesta terra, tot i que amb contradiccions, i en la vida eterna.

CARTA DOMINICAL

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Quaresma, temps de gràcia

El proper dimecres, 6 de març, ens endinsem en la Quaresma amb el signe de la imposició de la cendra. Aquest moment va acompanyat d'unes paraules evangèliques, que són resum del temps que iniciem: «Convertiu-vos i creieu en l'Evangeli.» Dit d'una altra manera: atureu-vos, reviseu la vostra vida a la llum de l'Evangeli, retrobeu l'essencial i torneu a emprendre el camí.

La Quaresma és el temps que l'Església ens proposa per renovar la nostra adhesió a Jesucrist. La Paraula de Déu i les pràctiques penitencials ens ajuden a redescobrir el que és realment important en la nostra vida i a refer el nostre esquema de valors. És un temps meravellós per tornar a començar, per deixar enrere tot allò que hem anat incorporant a la nostra vida i que, no només no ens ajuda, sinó que ens afeixuga el camí. L'Església ens proposa tres actituds fonamentals per poder fer aquest exercici de transformació interior: la pregària, el dejuni i l'almoïna.

Els quaranta dies quaresmals, partint de l'experiència viscuda per

Jesús al desert, són una invitació a tenir moments de *desert* enmig del soroll del nostre món, a reservar espais per assaborir la Paraula de Déu i a obrir-nos al diàleg amb Ell.

El dejuni ens ajuda a reflexionar i a valorar el que tenim de franc, com caigut del cel. I del cel, cau el més important per sobreviure en aquest planeta: l'aigua. Pensem-hi una mica! Utilitzem l'aigua, però no la malbaratem. Us proposo que fem un dejuni d'aigua, fent-ne un consum responsable. Com? Per exemple, fem dutxes més curtes i rentadores a plena càrrega. Racionalitzem la despesa d'aquest bé tan preuat.

També us animo a racionalitzar els conflictes entre germans. Fem que aquest any sigui un veritable temps de fraternitat. Fem dejuni de lluites innecessàries que ens omplen de rancor i ens deixen buits. En aquest sentit, el papa Francesc deia ara fa uns dies a Abu Dhabi: «Per preservar la humanitat de la destrucció, Déu demana a Noè que entri a l'arca amb la seva família. També avui, per salvaguardar la

pau, necessitem entrar junts com una mateixa família en una arca que pugui navegar pels mars tempestuosos del món: *l'arca de la fraternitat.*»

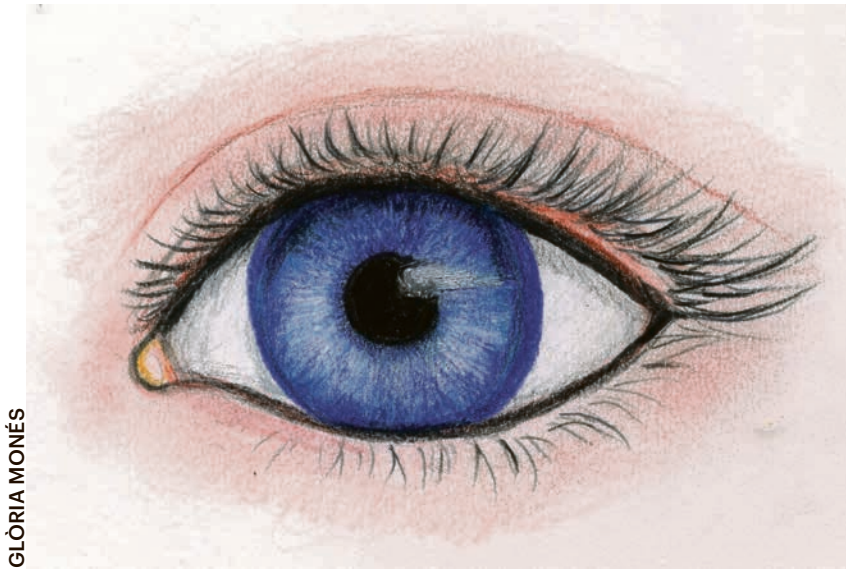
Incorporem també l'almoïna a la nostra vida, com a actitud que ens apropa a Jesucrist. Siguem generosos amb els nostres germans més pobres. Convé que estiguem amatents a tantes persones que necessiten ser ateses materialment i espiritualment.

El temps de Quaresma és un camí vers la Pasqua que passa per la Passió i la Creu. En aquest temps de preparació, us convido a créixer cristianament. Què vol dir això? Bàsicament, significa renunciar a un mateix i obrir-se a l'amor. Renunciar a un mateix per viure, entregar-se per retrobar-se, empobrir-se per enriquir-se... Encara que sembli una paradoxa, aquest és el camí de la vida, de la joia i de la veritable felicitat.

Benvolguts germans, que la Quaresma d'aquest any sigui un temps de gràcia especial per a tots nosaltres.

COMENTARI DE LA PARAULA

Un cop instruït, tot deixeble serà com el seu mestre

GLÒRIA MONÉS

Jesús, un cop hagué instruït els seus deixebles en el Sermó de la planura, s'adreçà tot seguit als seus oients jueus, procedents de la diàspora o autòctons d'Israel, formulant-los una sèrie de consells que giraven tots ells entorn de la dita «Estimeu els vostres enemics». Per tal d'il·lustrar-ho, els afegí ara una sèrie de comparacions. La primera d'elles, Lluç l'ha presa d'una dita que Jesús adreçà als fariseus denunciant tota mena d'hipocresia: «Si un cec guia un altre cec, ambdós cauran en una fossa» (Mt 15,14). La instrucció que Jesús els imparteix vol aconseguir que tot deixeble, un cop hagi assimilat perfectament les seves ensenyances, arribi a ser com ell, el Mestre. Ni el deixeble és superior al mestre ni el mestre ha de presumir de ser superior al seu deixeble. Assolir un pla d'igualtat, aquest és l'objectiu que ha de perseguir tot mestre. Com a bon Mestre, ell intenta obrir els ulls dels seus oients perquè expulsin la biga que hi en els seus ulls. Mentre la biga continuï emplaçada en els seus ulls, ho deformaran tot i no

podran veure-hi distintament per expulsar la brossa que presumiblement veuen a l'ull del seu germà. Seguidament els invita a adquirir un bon discerniment centrant-ho tot en els fruits, i no en les aparences: «Cada arbre es coneix pel seu fruit». I els fruits són sempre per als altres. Posa dos exemples típics de l'arc mediterrani: figues i raïms. A continuació ho generalitza, sense, però, prejutjar: «L'home bo, del bon tresor del seu cor, en treu bondat, i el dolent, del dolent, en treu la dolenteria.» Depèn de com cada un hagi atresorat: de tot allò que hagi aplegat en traurà bons fruits o fruits bords, depèn de quina mena de «tresor» hagi apilat en el seu cor. D'aquí que en la darrera frase parli d'allò que sobreabundi, que sobreixi, que vessi del seu cor a partir de tot allò que hi hagi acumulat. D'això en parlarà la seva boca, del bon tresor del seu cor, en traurà bondat; del dolent, en traurà la dolenteria.

JOSEP
RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI
RICART
Claretia i biblista

Jesús parla sovint dels nens. Com eren considerats a la seva època?

En el Regne de Déu, la vida es difon no pas per la imposició dels grans, sinó des de l'acollida dels petits, on aquests es converteixen en el centre de la vida. A Mt 23,8-11, Jesús demana als seus seguidors que no es converteixin en un grup dirigit per savis «rabins», «pares» o «dirigents» elevats per damunt de la resta: «Però vosaltres no us feu dir "rabi", perquè de mestre només en teniu un, i tots vosaltres sou germans; ni doneu a ningú el nom de "pare" aquí a la terra, perquè de pare només en teniu un, que és el del cel...» Quan el poder patriarcal desapareix, fan l'aparició els infants. Ells són, juntament amb les dones, els més febles i petits de la família, els menys poderosos i els més necessitats d'amor. Segons Jesús, ells han d'ocupar el centre del Regne de Déu.

En la societat jueva, els infants eren signe de la benedicció de Déu, però només eren importants quan assolien l'edat per complir la Llei i prendre part en el món dels adults. Les nenes no són importants mai, si no és que tenen fills, si pot ser mascles. Jesús suggereix un món nou. Segons Mc 9,33-37, mentre els deixebles discuteixen sobre el repartiment de poders i autoritat, Jesús els diu: «Si algú vol ser el primer, que es faci el darrer de tots i el servidor de tots.» Jesús pren després un xiquet i el posa al mig del grup en senyal d'autoritat. L'estreny entre els seus braços amb afecte, com si volgués regalar-li la seva pròpia autoritat: «Qui acull un d'aquests en nom meu, m'acull a mi, i qui m'acull a mi, no m'acull a mi, sinó el qui m'ha enviat.» «Deixeu que els infants vinguin a mi. No els ho impedi, perquè el Regne de Déu és dels qui són com ells.»

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge VIII de durant l'any

Lectura primera

Sir 27,5-8

No facis l'elogi de ningú abans no hagi estat examinat

Lectura del primer llibre de Jesús, fill de Sira:

Sacsegeu el garbell, i quedarà el rebuig: així serà l'escòria de l'home quan serà examinat. L'obra del terrisser ha de superar la prova del forn: així serà provat l'home en el moment de donar comptes. El fruit de l'arbre demostra el bon conreu: així, quan l'home doni comptes, es veurà què tenia al cor. No facis l'elogi de ningú abans no hagi estat examinat: és llavors que l'home serà posat a prova.

Salm responsorial

91

És bo de lloar l'Altíssim, de cantar al vostre nom, Senyor, de proclamar al matí el vostre amor i de nit, la vostra fidelitat.

R. És bo de lloar-vos, Senyor.

Els justos creixeran com les palmeres, es faran grans com els cedres del Líban; plantats a la casa del Senyor, creixeran als atris del nostre Déu. *R.*

Encara donaran fruit a la vellesa, continuaran plens d'ufana i de vigor, per proclamar que el Senyor és recte, que la meva Roca no coneix la injustícia. *R.*

Al·leluia

Fl 2,15-16

Vosaltres que porteu la paraula de vida resplendiu com estrelles en un cel de nit.

Lectura segona

1Co 15,54-58

Déu ens dona la victòria per Jesucrist, el nostre Senyor

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint:

Germans, quan això que es consumeix es revestirà d'allò que ja no es consumeix, quan aquesta existència mortal es revestirà d'aquella que és immortal, es complirà allò que diu l'Escriptura: «La victòria ha engolit la mort. Oh mort, on és la teva victòria? On és l'agulló que t'incitava?» L'Agulló que incitava la mort és el pecat, i el vigor del pecat ve de la Llei.

Però, donem gràcies a Déu: ell ens dona la victòria per Jesucrist, el nostre Senyor. Per tant, germans meus estimats, manteniu-vos fermes, incommovibles, sobre aquest fonament; prodigueu-vos cada dia en l'obra del Senyor, segurs que, en el Senyor, el vostre treball no serà en va.

Evangelí

Lc 6,39-45

La boca parla d'allò que es desborda del seu cor

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles aquest proverbi: «¿Un cec seria capaç de guiar un altre cec? ¿No caurien tots dos dins un clot? No hi ha cap deixeble més instruït que el mestre; només un cop formats, els deixebles arriben a ser com el seu mestre. ¿Per què, doncs, veus l'estella dintre l'ull del teu germà, i no t'adones de la biga que tens dintre el teu ull? ¿Com li pots dir: "Germà, deixa'm, que et trauré aquesta estella de l'ull", si tu

no veus la biga en el teu? Hipòcrita, treu-te primer la biga del teu ull, i llavors t'hi veuràs per poder treure l'estella de l'ull del teu germà. No hi ha cap arbre bo que doni fruits dolents, ni cap arbre dolent que doni fruits bons.

Cada arbre es coneix pels seus fruits: ningú no cull figues dels cards ni raïms de les bardisses. L'home bo, del tresor de bondat que guarda en el cor, en treu a fora la bondat; però l'home dolent, del seu tresor de maldat, en treu el mal. Perquè la seva boca parla d'allò que es desborda del seu cor.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIA I)

TEMPS DE DURANT L'ANY I DE QUARESMA

(SALTERI: SETMANA 4)

Març

3. DIUMENGE

Diumenge VIII de durant l'any, Verd. Lectures: Siràcida 27,5-8 / Salm 91 / 1 Corintis 15,54-58 / Lluc 6,39-45

SANTORAL: Ermenter i Celoni, mr.; Màrcia, vg. i mr.; Medir, mr.

4. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Siràcida 17,20-28 / Salm 31 / Marc 10,17-27. O bé: *Sant Casimir* (ML), Blanc.

SANTORAL: Luci I, p. i mr.; Nèstor, Eteri, Arcadi i Capitó, b. i mr.

5. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: Siràcida 35,1-15 / Salm 49 / Marc 10,28-31

SANTORAL: Focas, mr.; Josep Joan de la Creu, rel.; Luperc, mr.; Olívia, vg. i mr.

Comença el temps de Quaresma

6. DIMECRES

Dimecres de Cendra, Morat.

Lectures: Joel 2,12-18 / Salm 50 /

2 Corintis 5,20-6,2

SANTORAL: Coleta Boylet, rel.; Oleguer, b.; Virgili, b.

7. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Deuteronomi 30,15-20 / Salm 1 / Lluc 9,22-25. O bé: *Santes Perpètua i Felicitat* (ML), Vermell.

SANTORAL: Teòfil, b.

8. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 58,1-9a / Salm 50 / Mateu 9,14-15. O bé: *Sant Joan de Déu* (ML), Blanc.

SANTORAL: Aurèlia de Niça, mr.; Veremon d'Irache, ab.

9. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 58,9b-14 / Salm 85 / Lluc 5,27-32. Barcelona, Sant Feliu de Llobregat, Tarragona i Terrassa: *Sant Pacià* (ML), Blanc.

SANTORAL: Francesca Romana, rel. i fund.;

El Sant 9 MARÇ

Sant Pacià

Les diòcesis catalanes han donat a l'Església universal personalitats de gran relleu des dels primers segles. Una d'aquestes és sant Pacià (c. 310 – c. 390), bisbe de Barcelona i autor, entre d'altres escrits, de diversos tractats sobre els sacraments.

Fill de la classe benestant de la zona de la Tarraconense, i potser de Barcelona mateix, Pacià era un sacerdot que va quedar vidu i amb un fill, Dextre, el qual va arribar a estar al servei de l'emperador Teodosi. Pacià era un home de gran formació teològica i filosòfica, que va lluitar contra les heretgies, especialment el novacianisme. Va escriure diverses obres, entre les quals destaquen un tractat sobre el baptisme i un altre sobre la penitència. Aquests llibres van tenir una gran difusió entre l'Església llatina dels primers segles i, de fet, el mateix sant Jeroni el cita com un dels autors cristians més importants del moment. Sense haver estat mai canonitzat oficialment, se'l considera sant des de fa més de mil anys.

Dimecres de Cendra

CONSOL MUÑOZ
Superiora general de les
Franciscanes Missioneres

El temps litúrgic de la Quaresma, l'inaugura el Dimecres de Cendra. És un temps que va de l'esmentat Dimecres de Cendra fins al Dijous Sant, abans del començament del Tríduum Pasqual. I és un dia penitencial per a tota l'Església, que implica l'abstinència i el dejuni.

La Quaresma, estructurada com la tenim actualment, és el resultat d'un progrés evolutiu a través dels temps, però tenint sempre el mateix i únic objectiu: la preparació de la Pasqua.

A finals del segle V, quan el dejuni d'aquest dimecres juntament amb el divendres següent van entrar a formar part de la quinquagèsima, com a preparació ascètica de la Pasqua, no era considerat com a inici de la Quaresma sinó únicament com a preparació a ella. Quan es va traslladar el començament de la Quaresma al Dimecres de Cendra, també es va fer coincidir aquest dia amb el començament de la penitència. Aquest dia els penitents eren admesos a la penitència pública oficial i se celebrava la imposició de la cendra.

A començament del segle VI es va voler assegurar que la Quaresma tingués 40 dies de dejuni efectiu, perquè els diumenges estaven exempts d'aquesta pràctica, i es va fer que comencés el dimecres anterior al primer diumenge, amb la qual cosa a partir de llavors aquest dimecres va obrir la Quaresma.

Durant la imposició de la cendra (obtinguda de les palmes o rams del

Diumenge de Rams de l'any anterior) se'ns diu: «Convertiu-vos i creieu en l'Evangeli.» Amb això se'ns convida particularment al poble de Déu a la conversió, com a resposta a una crida de Déu.

Per això, durant la Quaresma sovint es fan celebracions penitencials, perquè als fidels se'ns ofereixi l'ocasió de reconciliar-nos amb Déu i amb els germans, i arribar, d'aquesta manera, a celebrar el Misteri Pasqual amb un cor renovat.

Concloc transcrivint les paraules que els nostres bisbes de les diòcesis catalanes ens han adreçat en una nota sobre la protecció de menors: «Demanem que a totes les celebracions religioses de les nostres diòcesis, el proper Dimecres de Cendra, dia 6 de març, en començar la Quaresma, que és temps de conversió, es pregui i es dejuni d'una manera especial per les víctimes dels abusos i fem nostra la ferma determinació del papa Francesc que assenyala que "l'abús sexual és un pecat horrible, completament oposat i en contradicció amb el que Crist i l'Església ens ensenyen".»

Les Blaus i les seves famílies a les escales del presbiteri.

Festa de la Mare de Déu del Blau

JORDI CURCÓ

Desenes de nenes i joves que porten el nom de Blau o Maria del Blau van aplegar-se la tarda del 2 de febrer, festa de la Presentació de Jesús al Temple (La Candelera), a la catedral de Lleida, als peus de la imatge de la seva patrona, la Mare de Déu del Blau, convocades per Blaus Lleida, per tal de celebrar la seva festa.

El bisbe de Lleida, Salvador Giménez, acompanyat pel canonge emèrit Mn. Jesús Tarragona, va presidir l'Eucaristia, precedida de la tradicional benedicció de candeles. En la seva homilia el bisbe Salvador va felicitar les Blaus: «Enhorabona per aquest nom tan bonic i lleidatà. Que la Mare de Déu ens protegeixi a tots.» Finalitzada la celebració, tingué lloc l'ofrena de llum i flors a la Mare de Déu del Blau, protagonitzada per les blaus, que, acompanyades per pares i familiars, van omplir les escales de l'altar major.

En la diada d'enguany, una de les més participatives que es recorden, van ser-hi presents mig centenar de famílies amb nenes

o noies que es diuen Blau, la majoria de la ciutat de Lleida però també procedents de pobles de les nostres comarques com Tèrmens, Montoliu, Vilanova de la Barca, Camarasa o Alguaire i d'altres indrets com Rocafort, Montblanc, Ribes, Barcelona i fins i tot Girona, amb una Blau de mare gironina i pare lleidatà. La Blau més petita era enguany Blau Capdevila de Lleida, amb solament quatre mesos de vida. Així mateix, en coincidir la festa en dissabte, va fer possible que durant tota la jornada moltes blaus anessin a la catedral a visitar i venerar la seva patrona.

Mentre les Blaus feien l'ofrena, el Petit Cor de la Catedral de Lleida cantà els Goigs en Lloança de la Mare de Déu del Blau: «Puix de la ciutat i l'horta / el nom de Mare us escau; / sigueu-nos del Cel la porta, / oh clement Verge del Blau...»

La ja clàssica foto de família a les escales del presbiteri de totes les blaus acaronades per la seva patrona va posar punt final a la festa que tingué com a colofó un berenar amb coca i xocolata a l'atri de la catedral.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Religions

Discutia amb un amic catòlic com jo el següent: hem d'anunciar Jesucrist a persones d'altres religions i, concretament, als musulmans? Jo dic que sí, però ell em diu que no, que ja tenen la seva religió, que hi han nascut i que no se'ls ha de molestar. Es pot dir que totes les religions venen a ser el mateix, camins per accedir a Déu i portar una vida correcta?

L'ésser humà és naturalment religiós. Anhela Déu, el seu Creador i veritable destí. Les religions expressen en formes concretes aquesta realitat. Ara bé, no totes tenen el mateix valor. Jesucrist no és un líder espiritual més, un camí entre molts: és el Fill de Déu que ha portat a plenitud la revelació de Déu. Nosaltres en som testimonis i ho hem de proposar amb humilitat com un gran do que estem cridats a compartir. Un conegut convers, Charles Moore, director del *Sunday Telegraph*, se sorprenia per les reaccions que trobava en el seu procés de recerca d'una resposta vertadera i definitiva. Els seus amics li deien que tant se valia una religió com una altra i que l'important era el desig de fer el bé. Ell els objectava: això semblaria com un grup de metges que, reunits al voltant d'un malalt, diguessin: «L'important és que millori i, per tant, tots els tractaments que li fem, li aniran bé...» Aquesta anècdota posa en evidència una crisi profunda de pensament que separa la veritat del bé. La qüestió de la veritat no és mai ociosa i, especialment, en el terreny de la religió. Cal superar el vell plantejament de religió vertadera i religió falsa i captar la qüestió en termes de plenitud. El cristianisme és la plenitud, perquè Crist és la plenitud. I en les religions hi ha molts elements de veritat que han de ser reconduïts a la veritat plena del Crist. Potser la millor proposta és viure a fons, i amb coherència, la nostra fe tot fent camí amb altres homes i dones d'altres religions, cooperant en tantes causes bones pel bé de tots. Penso que per aquí va la declaració subscripta pel papa Francesc en el seu darrer viatge als Emirats Àrabs. Cooperar i treballar junts per la fraternitat, la defensa de la dignitat i vida de les persones, serà camí d'anunci silenciós i eficaç de l'Evangeli i preparació d'un anunci més explícit. La conversió del cor correspon sempre a Déu. Nosaltres ens hem de limitar a convidar a creure i fer-ho amb encert.

PER ENVIAR CONSULTES
AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Els pilars de la felicitat

Ja fa anys, cap al 2013, el papa Francesc, en un dels seus discursos importants, va tocar el gran tema dels «pilars de la felicitat». Va començar dient que la fam més profunda que hi ha a les entranyes de la humanitat és la fam d'una felicitat que només Déu pot sadollar. Fam de dignitat. I va ser aleshores, quan va enumerar els «pilars de la felicitat» que sostenen una nació, els béns immaterials:

- La vida, que és un do de Déu, un valor que sempre s'ha de tutelar i promoure.
- La família, fonament de la convivència i remei contra la desintegració social.
- L'educació integral, que no es redueix a una transmissió d'informació senzilla amb l'objectiu de produir guanys.
- La salut, que ha de buscar el benestar complet de la persona, incloent-hi la dimensió espiritual, essencial per a l'equilibri humà i una convivència sana; la seguretat, en la convicció que la violència només es pot vendre partint del canvi del cor humà.

Una de les frases històriques que sempre evoquem quan parlem de la felicitat, és la que va escriure Albert Camus, a la seva obra *Calígula*: «I els homes moren i no són feliços...» La causa és diàfana: ens entessem a destruir-ne amb acarnissament els fonaments. I així, no hi haurà mai pobles feliços.

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Et refies dels bancs?

He llegit amb molta atenció l'article de l'advocat Àngel Miret, publicat en el número del 17 de febrer de *Catalunya Cristiana* amb el títol *Et refies dels bancs? Jo no*. Com vostè, senyor Miret, jo tampoc no me'n refio, dels bancs. I posaré un exemple molt concret: una entitat bancària el nom de la qual prefereixo obviar va prendre la decisió de «vendre-li» al meu sogre un producte tan èticament reprovable com són les preferents, i això sense que el meu sogre en sabés res ni les hagués signat. Unes preferents, a més, que quedaven alliberades l'any 2050, quan el meu sogre, si és que hagués arribat a aquesta data, hauria tingut 115 anys. Aquesta és l'ètica d'algunes entitats bancàries.

MARIA VIÑAS
Tarragona

La justícia espanyola prevarica

Aquest 12 de febrer ha començat el judici sumaríssim contra l'independentisme català. Encara que hi haguessin absolucions o condemnes baixes, ja hi ha hagut prevaricació en utilitzar fraudulenta la justícia per fer por i amenaçar aquest moviment polític. Es demana un referèndum d'autodeterminació vinculant, un projecte tan legítim com qualsevol altre, tot i que posa histèric l'Estat espanyol, un estat ultranacionalista provinent d'una dictadura feixista que no es va depurar en fer el trànsit a la democràcia fa 40 anys. Catalunya porta molts anys fent manifestacions multitudinàries i demanant de negociar amb Espanya una sortida política a l'anhel de la societat

catalana, però Espanya ignora la demanda i es nega a dialogar. Per tant, el referèndum autoorganitzat de l'octubre del 2017 va ser tan sols una mobilització per fer-se escoltar. Espanya, en lloc de gestionar políticament un problema polític, l'ha derivat a la justícia, i ara som aquí: patint un judici polític impropri d'un país de la UE.

JORDI ORIOLA FOLCH
Barcelona

El mòbil i els adolescents

És una realitat que els adolescents necessiten l'aprovació del grup per sentir-se integrats i la seva dependència del mòbil cada vegada és més elevada i preocupant. S'han dut a terme diversos estudis que detecten que, per a la majoria dels menors, el mòbil és el més important de la seva vida. També és alarmant que ja als 12 anys aconseguixin tenir aquests dispositius i, superada aquesta edat, poden arribar a ser amos de més d'un mòbil. Tot això confirma les advertències que feien ja fa anys molts professors i psicòlegs sobre la manca de maduresa dels adolescents. La seva demanda del *like* va més enllà d'un simple «m'agrada». Necessiten l'aprovació dels seus companys, funcionen cap a fora, la seva identitat queda exposada a les xarxes socials i al suport dels seus amics o grups. Fins i tot, poden arribar a crear perfils falsos per ser admesos quan són rebutjats entre l'ambient en què es troben. Recordem les paraules del jutge de menors que han fet parlar tant: «Si vols convertir el teu fill en un petit delinqüent, regala-li un mòbil als 10 anys.»

CRISTINA CASALS MASSÓ
Esplugues de Llobregat

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

El Grup de Seglars i Rectors del Dissabte afavoreix una Església encarnada en la cultura valenciana

«Ens tenen orfes de la nostra llengua»

CARME MUNTÉ

«Una renovació real de l'Església de Jesús sols serà possible si prioritzem la pràctica de la compassió, que és fruit de la solidaritat, brolla del sentiment d'indignació davant la injustícia que pateix la gent pobra i ens mou, fins i tot, a la transgressió.» Així de contundent es mostra en el seu darrer document, signat el 19 de gener, el Grup de Seglars i Rectors del Dissabte, una iniciativa nascuda als anys setanta a l'arquebisbat de València i impulsada per un grup de capellans obrers, entre els quals Julio Ciges, rector de la parròquia de Maria Immaculada de Vera de València. De fet, és en aquesta parròquia, ubicada a la Malva-rosa, un

barri perifèric i obrer de València, on s'apleguen el tercer dissabte de cada mes la trentena de membres del Grup de Seglars i Rectors del Dissabte. La trobada comença amb una pregària per després reflexionar sobre algun tema. Sempre amb la mirada posada en l'Evangelí i en la renovació que va suposar el Concili Vaticà II.

Els objectius del Grup de Seglars i Rectors del Dissabte són els mateixos que quan es va fundar, als anys setanta, si bé ara han viscut un nou repunt amb el papa Francesc: una Església en sortida, no centrada en si mateixa sinó encarnada en el món; una Església caracteritzada pel diàleg i la solidaritat amb la gent del nostre temps; una Església profètica i lliure de qualsevol poder

JULIO CIGES

«Som un grup que fa opció preferencial pels pobres, encarnat en el nostre poble; una Església amb una veu alliberadora»

Eucaristia al Fòrum del 2011 «Tornem a la causa de Jesús».

polític, econòmic i mediàtic; una Església encarnada i inculturada en el poble, la llengua i la cultura valencianes, i una Església que afavoreixi la pluralitat i la no-uniformitat.

«Sempre en fidelitat a l'Evangelí i al Concili Vaticà II, som un grup que fa opció preferencial pels pobres, encarnat en el nostre poble; una Església amb una veu alliberadora», exposa Julio Ciges. «Volem que els cristians i les cristianes de València comprenguin que en l'Església la pluralitat existeix i que hi ha una altra manera d'enfocar l'experiència cristiana i la il·luminació cristiana del compromís.»

En aquest sentit és important la publicació de documents —el darrer es titula *Una comunitat cristiana i una presència pública significatives per al nostre temps*— així com la celebració del Fòrum Cristianisme i Món d'Avui, que aglutina anualment unes 600 persones. La propera edició és els dies 2 i 3 de març sobre *Espiritualitat i alliberament*, al col·legi Jesús-Maria de València.

«El Fòrum és l'espai més important de l'Església valenciana pel que fa a l'ús del català», afirma Ciges, que amb humor comenta que precisament ell, castellanoparlant, és un dels capellans que més malda per potenciar la llengua pròpia de València. De fet, juntament amb un grup de sacerdots de Castelló, el Grup de Seglars i Rectors del Dissabte va ocupar-se de la publicació dels tres devocionaris litúrgics (ABC) en valencià i de la seva distribució en moltes parròquies. «No tenim cap material en la llengua del poble, tot el que fem servir nosaltres ho arrebplegem de Catalunya o fem traducció de textos escrits en castellà», exposa Ciges, que afirma categòric: «Ens tenen orfes de la nostra llengua. L'Església es converteix en un element més de castellanització del poble valencià.»

Almenys la parròquia de Maria Immaculada de Vera és un reducte on el valencià és present a la litúrgia. Un cop al mes s'hi fa una missa i el Full Dominical íntegrament en valencià i normalment cada diumenge, almenys els cants i la segona lectura, són en valencià, així com alguns textos del Full Dominical.

Agustí Codinach

Jaume Castro en la presentació de la guia 2019.

Sant'Egidio presenta la guia 2019 «On menjar, dormir, rentar-se»

C.M. / Barcelona

La Comunitat de Sant'Egidio de Barcelona ha presentat la guia *On menjar, dormir, rentar-se 2019*. Es tracta, com ha destacat Jaume Castro, responsable de Sant'Egidio, d'una brúixola perquè les persones pobres puguin orientar-se sobre els diversos serveis al seu abast, alhora que d'una radiografia de la solidaritat de la ciutat de Barcelona. Segons ha manifestat Castro, «s'arriba al carrer no perquè es vol, o no només com a conseqüència d'històries personals, sinó també per la dificultat de la vida en les grans ciutats». I així com ara com ara «no hi ha ningú que no tingui un lloc on menjar a Barcelona», no es pot dir el mateix en el cas de dormir i de rentar-se.

«Vivim un temps complex, hi ha una crisi de l'habitatge i per a una persona sola els preus dels lloguers es fan insostenibles», ha constatat el responsable de la Comunitat de Sant'Egidio. Per això, ha proposat a les administracions augmentar el nombre dels llocs disponibles per

l'emergència i la creació de petits centres d'acollida nocturns. Així mateix, ha destacat que la Comunitat de Sant'Egidio proposarà un nou servei de dutxa per a les persones del carrer. «Un petit servei que vol ser un model, fet en col·laboració amb el teixit associatiu de la ciutat: la dutxa amiga», ha explicat.

L'any 2018 la Comunitat de Sant'Egidio va distribuir 10.000 àpats pel carrer de Barcelona, 1.000 mantes i sacs de dormir, 41,25 tones d'aliments, 2.750 paquets alimentaris i 5.000 sopars al menjador de la Casa de la Solidaritat. Tot plegat gràcies a la implicació de 400 voluntaris, ciutadans que, com ha destacat Jaume Castro, esdevenen «sentinelles per a aquells que viuen al carrer» (3.900 persones a la ciutat de Barcelona).

La guia *On menjar, dormir, rentar-se 2019* es distribueix de manera gratuïta a les persones sense sostre i als treballadors de serveis. En total se'n fan 2.000 exemplars. La guia recull totes les indicacions dels serveis públics i privats indispensables per qui es troba en necessitat.

CARME MUNTÉ

El periodista Juan Ignacio Cortés, autor de «Lobos con piel de pastor»

«Els abusos requereixen tolerància zero i transparència mil»

El periodista Juan Ignacio Cortés reconeix que s'ho va pensar dos cops a l'hora d'acceptar la proposta de l'editorial San Pablo. Es tractava d'abordar en un llibre la qüestió espinosa dels abusos sexuals en el si de l'Església catòlica. «La primera reacció va ser, com ha fet l'Església durant molt de temps, ignorar el problema, però és una reacció que no ajuda gens», assegura Cortés. Va ser així com va posar fil a l'agulla i el maig passat va presentar a Madrid *Lobos con piel de pastor* (Editorial San Pablo). Més recentment, s'ha presentat a Barcelona, a la Llibreria Claret.

Com va anar canviant la seva percepció a mesura que s'endinsava en el tema?

La primera imatge que tenim és la d'un capellà que s'excedeix en les mostres d'afecte, però quan lleixes sobre el tema t'adones que això ha estat així en moltes ocasions, però que en moltes d'altres hi ha hagut veritables depredadors sexuals: sacerdots que han abusat de centenars de víctimes i que per això han comptat amb la connivència i el silenci còmplice de la jerarquia eclesiàstica. Bisbes, arquebisbes i cardenals que, davant de comportaments repetits d'abusos, han amagat els fets per por de l'escàndol o fer mal al sacerdot, al qual han anat traslladant de lloc en lloc, amb la qual cosa han multiplicat el nombre de víctimes.

El problema es va començar a afrontar amb Benet XVI i Francesc, però ve d'abans.

El llibre, de l'editorial San Pablo, es va presentar el 7 de febrer a Barcelona.

Melisa Hernández

Als anys cinquanta el pare Gerald Fitzgerald, responsable d'un centre de rehabilitació de sacerdots amb problemes, va indicar que els clergues responsables d'abusos sexuals de menors haurien de ser expulsats del ministeri. Als anys vuitanta els sacerdots Thomas Doyle i Michael Peterson i l'advocat Ray Mouton van advertir els bisbes nord-americans de l'enorme dimensió i les implicacions de la crisi. Va ser el primer gran senyal que el problema hi era.

L'Església es juga la credibilitat en la manera de fer front al problema?

Crec que el papa Francesc té una voluntat decidida d'afrontar el problema per dos motius: perquè és un problema que l'horroritza i perquè sap que l'Església s'hi juga la credibilitat. En aquest afer, no és possible sostenir la política «que la teva mà dreta no sàpiga el que fa l'esquerra». En aquesta cruïlla està en joc el concepte de l'Església com a Poble de Déu, al servei de la gent, i no com una estructura més de poder que quan es veu atacada es defensa i mira de salvaguardar l'honor costi el que costi.

Les conferències episcopals

Juan Ignacio Cortés és periodista i escriptor.

«Crec que el Papa té una voluntat decidida d'afrontar el problema perquè l'horroritza i perquè sap que l'Església s'hi juga la credibilitat»

«Els abusos s'esdevenen en tots els contextos culturals i geogràfics. La diferència és a l'hora d'afrontar-los»

han arribat a la cimera sobre la protecció del menor, celebrada al Vaticà del 21 al 24 de febrer, amb les tasques encara per fer?

Certament, la cimera hauria d'haver estat la culminació d'un procés que s'hauria d'haver donat en les diferents conferències episcopals, però en molts casos no ha estat així. En aquest sentit, a Espanya els signes no són bons.

Quins deures té pendents la Conferència Episcopal Espanyola?

El Papa ha demanat a les diferents conferències episcopals que els bisbes es reuneixin amb les víctimes. A més, els protocols de la Conferència Episcopal Espanyola en matèria d'abusos són molt defensius. A les víctimes se les esmenta poc i quan se les esmenta són tractades gairebé com una amenaça. En canvi, el protocol model de la Pontifícia Comissió per a la Tutela de Menors del Vaticà diu que a les víctimes cal atendre-les en les seves necessitats psicològiques, socials i pastorals. Altres deures pendents són dur els casos davant la justícia i allò referent a prevenció i indemnització. Finalment, cal crear una oficina d'atenció, no només per denunciar sinó també per ajudar i acompanyar. A Espanya un grup de particulars ha creat el grup *Betània* [veure número 2.056 de *Catalunya Cristiana*]. Això és el que hauria d'haver fet la Conferència Episcopal Espanyola o les diòcesis.

De què té por l'Església?

Al final, totes les institucions tenen por que la seva reputació s'embruti. Per això tendeixen a amagar els escàndols. Però se suposa que l'Església és una institució dotada d'uns valors morals superiors als d'altres institucions. En aquest sentit, proclama uns estàndards morals més elevats. Doncs també és normal que se li demanin comptes a aquests estàndards morals més elevats.

Els abusos sexuals són reflex d'una societat abusadora?

L'abús sexual és sobretot un abús de poder i és símptoma d'una societat en la qual es valora tenir poder a molts nivells, també en l'Església, on s'hauria de valorar la capacitat de servei. El sacerdot

o religiós que comet aquest abús ho fa precisament perquè es val de la seva posició dins de l'Església. Té accés als nens de la catequesi perquè és un sacerdot. A més, com que està per sobre d'ells sap que és molt difícil que un nen el denunciï.

Vist des d'aquí semblaria que és un problema només de l'Església anglosaxona. Realment, hi ha diferències en relació amb l'Església llatina?

Aquesta va ser una de les grans preguntes que va guiar el llibre. Hi ha una diferència cultural entre els països llatins i els anglosaxons, però els abusos s'esdevenen en tots els contextos culturals i geogràfics. La diferència és a l'hora d'afrontar-los. Llavors sí que entra en joc el factor cultural. A Irlanda l'escàndol va esclatar el 1996 arran de l'emissió d'un documental de tres episodis en la televisió pública.

Després del segon episodi, el primer ministre irlandès va compareixer en públic per demanar disculpes, perquè els abusos s'havien comès en institucions de l'estat confiades a religiosos, i va anunciar una comissió d'investigació completa, imparcial i independent. A TV3 es va emetre el documental *Els internats de la por*, que descriu patrons d'abusos idèntics en internats franquistes, però ningú no va sortir a demanar explicacions ni a l'Església ni a l'Estat espanyol.

En el seu llibre defensa que com tota crisi també és una oportunitat. Quines passes s'han de fer perquè realment sigui així?

És una oportunitat per posar el comptador a zero, però encara hi ha moltes passes a fer. Es podria resumir en tolerància zero i transparència mil. Ara mateix no n'hi ha. Pel que fa als passos a fer són diversos. Primer, el protocol de la Comissió Pontifícia per a la Tutela de Menors hauria de ser posat com a regla universal de l'Església. En segon lloc, s'hauria d'obligar totes les diòcesis a posar en marxa una comissió d'investigació independent, com ja s'ha fet a França, Alemanya, Irlanda o els Estats Units. En tercer lloc, s'hauria d'aixecar el secret vaticà sobre els processos canònics, sempre protegint la intimitat i privacitat de les víctimes.

Treballant per les persones, el progrés i el reequilibri territorial

És als municipis, a cada poble i a cada ciutat, on les persones busquen solucions a les seves necessitats quotidianes, les més immediates. La Diputació de Barcelona, com a administració que dona suport als ajuntaments dels 311 municipis de la demarcació, acabarà l'actual mandat havent destinat 3.000 milions d'euros a cobrir les demandes dels governs locals de les comarques barcelonines, defensant la tasca de la política de proximitat com a garantia fonamental del benestar de les persones i del progrés al territori.

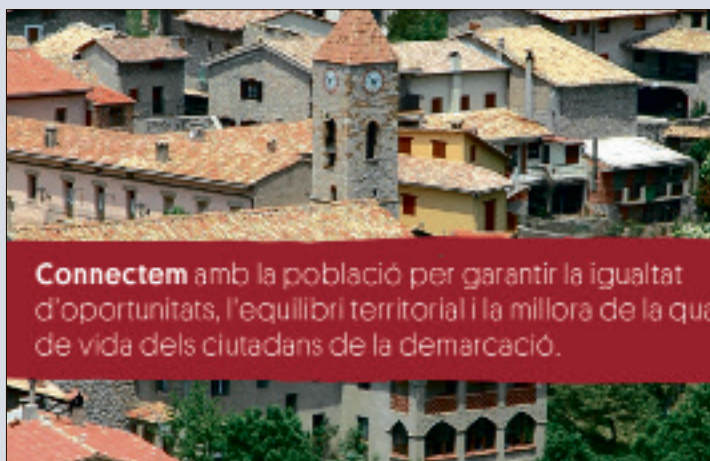
La Diputació de Barcelona ha destinat 3.000 milions d'euros a cobrir les demandes dels governs locals

Amb la missió d'enfortir la capacitat dels governs locals per millorar la qualitat de vida de la ciutadania i contribuir així al progrés i al reequilibri territorial de Catalunya, la Diputació ha impulsat els últims anys el seu Pla d'Acció de Mandat, que aplega en 13 grans projectes estratègics el gran repte de connectar el territori i les persones amb un futur pròsper.

Un pla ambiciós, amb projectes concrets, que fomenta el desenvolupament econòmic i potencia els plans locals d'ocupació, apostant pel territori com a element generador de riquesa. Un pla que també impulsa les polítiques socials per reduir les desigualtats i desenvolupa accions per assegurar que tothom pugui viure en condicions de benestar, visqui on visqui i tingui l'edat que tingui. I, finalment, que promou la cultura, l'educació i l'esport com a eines bàsiques de cohesió social amb inversions en equipaments i serveis per establir un model territorial equilibrat i sostenible. Tot això, amb el gran repte de continuar consolidant una administració pública local, transparent i professional que tingui garantides l'autonomia i la suficiència financera.

Connectar amb la responsabilitat

La tasca continuada d'acompanyament als ajuntaments i als consells comarcals del territori ha convertit la Diputació de Barcelona en una de les institucions més ben valorades, referent en el servei públic. La Diputació és la primera administració pública de Catalunya amb el certificat de responsabilitat social d'AENOR, que l'acredita per haver implantat un sistema de gestió basat en la responsabilitat social, el bon govern i la millora contínua; des del respecte a l'autonomia de tots els municipis i amb l'objectiu últim de millorar el benestar de les persones.

Connectem amb la població per garantir la igualtat d'oportunitats, l'equilibri territorial i la millora de la qualitat de vida dels ciutadans de la demarcació.

Connectem

molt més del que t'imagines

Descobreix-ho a:

www.diba.cat/connectem

Diputació
Barcelona

#DibaOberta

El català Antoni Ribas, coautor de la investigació, al laboratori. / *UCLA Jonsson Comprehensive Cancer Center*

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

S'ha trobat una nova manera de combatre la malaltia del càncer

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

La revista *Nature* ens explica que científics dels Estats Units han descobert com generar de manera ràpida, precisa i poc cara cèl·lules immunitàries que ataquen el càncer, cosa que, si tira endavant, augmentarà el nombre de persones afectades que podran superar aquesta malaltia. Déu ho vulgui!

La investigació s'ha dut a terme amb limfòcits T, cèl·lules que tenen la capacitat de reconèixer les canceroses i destruir-les. Fins ara, hi havia dificultats per reprogramar aquesta mena de cèl·lules, i això és el que sembla que s'ha resolt. L'oncòleg Antoni Ribas, coautor de la investigació a la Universitat de Califòrnia a Los Angeles (UCLA), ens diu: «Preveig que aquesta nova tecnologia revolucionarà el camp de les teràpies cel·lulars per al càncer.» En aquesta troballa hi ha tingut un paper decisiu Theodore Roth, estudiant de doctorat de la Universitat de Califòrnia San Francisco (UCSF). Va provar milers de condicions diferents fins a trobar la manera d'obtenir els limfòcits desitjats sense obstacles. Es va provar la cosa en ratolins afectats de melanoma i els limfòcits que havia aconseguit efectivament van atacar les

cèl·lules tumorals sense fer cap mal a les sanes. La UCSF es va associar amb la UCLA per fer l'experiència, i Antoni Ribas hi col·laborà, i després va fer aquest comentari: «Aquesta tècnica probablement s'aplicarà al tractament de molts tipus de càncer als propers anys.» I, fins i tot, es preveu que pot ser útil per tractar certes infeccions i altres patologies.

Ara es tracta d'accelerar l'arribada d'aquesta tècnica als pacients humans. N'hi ha per gaire? La previsió és que pot ser un fet d'aquí a pocs mesos. Cal trobar la manera de provocar la producció dels limfòcits dits amb senzillesa i seguretat. Es preveu que no serà car, però cal temps encara per trobar com fer-ho. «Hi estem treballant frenèticament», ens diu Cristina Puig-Saus, que també treballa a la UCLA. Que ben aviat, doncs, ho vegem fet una realitat. I de mica en mica, el càncer passi a ser una malaltia fàcilment guarible.

**JOAN PALLARÈS-
PERSONAT**

Historiador
jpallarespersonat@gmail.com

GENT DE CASA

Josep Fageda, bisbe i monjo

El frare jerònim Josep Fageda havia nascut a Vic, on el seu pare, Miquel Fageda, era metge. Fou batejat a la catedral osonenca el 13 d'octubre del 1608. La infantesa i joventut la passa a Vic fins que als vint anys, l'any 1628, ingressa com a monjo als jerònims del monestir de Sant Jeroni de la Murtra, a Badalona, alhora que continua els estudis de teologia, filosofia i matemàtiques a la Universitat de Barcelona.

Fra Josep Fageda ampliaria coeixement després a la Universitat de Salamanca, de la qual n'arribaria a ser catedràtic, alhora que prior al monestir de Santa Maria de la Victòria.

Retorna a Sant Jeroni de la Murtra, d'on és escollit prior el 16 de setembre del 1653. Després va al de la Solana a Sigüenza i el 1660 seria anomenat visitador de l'Orde a la corona de Castella.

Sent visitador dels Jerònims va rebre el nomenament de bisbe, fet que no li va canviar d'estil de vida i les ínfulas de la seva mitra episcopal no li van fer perdre el sentit dels seus dots monàstics, tota la seva vida de bisbe la continua vivint com un monjo més, amb l'austeritat conventual, sense sentir cap protagonisme ni ganes de poder, però sent ferm en la seva autoritat episcopal.

El 6 d'octubre del 1660 prenia possessió de la seu de Girona, fent la seva entrada a la ciutat el 25 de novembre, però la seva residència a Girona va ser relativament breu, d'uns quatre anys. Malgrat tot, entre els anys 1661 i 1663 va realitzar la visita pastoral a la diòcesi.

Més llarga va ser la seva nova destinació, de bisbe de Girona va ser promogut a bisbe de Tortosa. Hi va arribar el 1664 i va fer la visita pastoral el 1666. El bisbe Fageda va assistir a quatre concilis de la Tarragonense: els anys 1666, 1670, 1678 i 1685. També va ser diputat eclesiàstic a les Corts del País Valencià entre els anys 1671 i 1673.

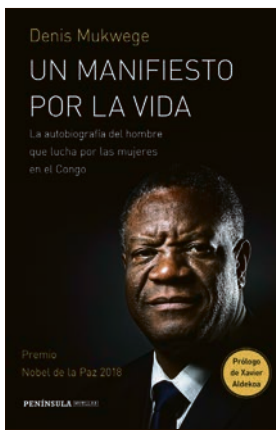
El 1675, des de Tortosa, va donar al bisbat de Girona un quadre d'autor desconegut titulat «Sant Narcís i el miracle de les mosques», quadre que va tenir gran influència iconogràfica en artistes posteriors.

El bisbe Josep Fageda és especialment recordat a Tortosa per ser l'iniciador de la nova capella de la Mare de Déu de la Cinta, a la catedral. Se'n col·locà la primera pedra el 17 de maig del 1672 (la Mare de Déu s'havia aparegut la nit del 24 al 25 de març del 1178); el gener del 1617 s'havia creat la Reial Arxiconfraria de Nostra Senyora de la Cinta. La Capella iniciada pel bisbe Fageda no es va acabar fins entrat el segle XVIII.

El bisbe Fageda va morir a Tortosa el 1685 i està soterrat a la nau central de la catedral.

Capella de la Mare de Déu de la Cinta, a la catedral de Tortosa.

DENIS MUKWEGE

Un manifiesto por la vida

Ediciones Península, 2019, 271 pàg.

El congolès Denis Mukwege va descobrir que moltes embarassades del seu país no rebien atenció prenatal, cosa que feia que un nombre elevat de gestacions acabés en tragèdia. Va estudiar obstetrícia a França i després va tornar al Congo, on es va abocar en l'atenció a les dones més desprotegides. La seva constància ha rebut el reconeixement internacional i l'ha dut a guanyar múltiples guardons, entre ells el Nobel de la Pau 2018.

JOSEP ROCA, CMF

Lectio Divina

Quaresma 2019

Editorial Claret, 2019, 110 pàg.

La *lectio divina* és un mètode —experimentat per la Tradició de l'Església— per atansar-se a la Paraula de Déu i aprofundir millor en el seu significat. Es diu que és com «una escala per pujar de la terra al cel». L'important, però, no és el mètode, sinó aconseguir fer una «lectura orant» de la Paraula. Es tracta d'acostar-nos a Déu a través de la seva Paraula i deixar que us ensenyi la seva voluntat.

MANUEL CASTELLET

La mitra de l'exili

Editorial Gregal, 2019, 287 pàg.

Aquesta obra ens permet descobrir la magnètica personalitat de tres homes rellevants a la Catalunya de la primera meitat del segle XX: Rafael Patxot, Ventura Gassol i, sobretot, el cardenal Francesc Vidal i Barraquer. La novel·la, de caràcter històric, ofereix la possibilitat de desgranar petits episodis de la vida de la societat catalana de l'època, en un context de moltes mancances, viscudes, malgrat tot, amb una dignitat envejable.

RAMON SOLSONA

Disset pianos

Proa, 2019, 412 pàg.

«No malvenguis els pianos» són les últimes paraules de Péter, un restaurador de pianos d'origen romanès que ha mort de sobte. Tot i que es tracta d'un món desconegut, la Mei decideix complir aquest encàrrec tota sola.

Com en les obres clàssiques de la literatura, la venda dels disset pianos és un camí cap al coneixement i la transformació.

MARTHA HALL KELLY

Las mujeres de la casa de las lilas

Maeva Ediciones, 2018, 519 pàg.

Setembre del 1939. Tres dones en tres llocs del món viuen el començament de la Segona Guerra Mundial de manera molt diferent: Caroline Ferriday, dels Estats Units; Kasia Kuzmerick, de Polònia i Herta Oberheuser, d'Alemanya. Els seus camins es creuran i les seves històries s'acabaran unint. Una novel·la sorprenent, basada en personatges reals, sobre el poder de les dones per canviar la història.

S. COLIN - S. MALLET

Simplísimo

El libro de costura + fácil del mundo
Larousse Editorial, 2018, 287 pàg.

La costura és una cosa molt simple. Tots els models d'aquest llibre es poden fer en 4 o 5 passos, que es descriuen amb claredat i s'acompanyen amb dibuixos molt il·lustratius. Està pensat tant per a principiants com perquè els experts hi trobin un reguitzell d'idees. Fent servir només fil i agulla, amb màquina o sense, podreu fer un centenar de creacions.

CRÍTICA TEATRAL

ANDREU SOTORRA
andreu.sotorra@gmail.com

La bona persona de... Clara Segura

¿És possible una altra mirada de *La bona persona de Sezuán* com si Bertolt Brecht fos un autor del segle XXI? El director Oriol Broggi, i bona part de la *troupe* de La Perla 29 ho demostren amb una de les versions teatrals dels últims temps destinada a fer antologia. I això, no només per l'aposta conceptual de la posada en escena sinó també pel repartiment, esclar, encapçalat per l'actriu Clara Segura, en el paper protagonista de Xen Te i fent doblat en el paper del seu cosí fals, Xui Ta, explotador sisplau per força dels obrers i de tot el que es belluga al voltant de Sezuán.

Una actuació reforçada per l'actor Joan Carreras, en el paper del presumpte aviador Sun; rematada per l'actor Toni Gomila, en el paper

de l'aiguader Wang de Sezuán; i acompanyats tots, permanentment durant les tres hores de l'obra, pel fons musical de la banda de corda, piano, acordió i percussió de Joan Garriga, amb Francisco Batisa, «Rambo», que posa veu a una quinzena de peces basades en les lletres escrites pel mateix Bertolt Brecht al marge de l'obra, escrita entre el 1938 i el 1943, en el seu exili als Estats Units.

Queden lluny ja, malgrat que la memòria és traïdora, els muntatges catalans anteriors: el de Ricard Salvat, amb Núria Espert, al Teatre Romea (1966); el de Feliu Puigserver, amb Anna Lizaran, al Mercat de les Flors (1988); o el de Ramon Ribalta, amb Mònica Alfara, del Teatre del Sol de Sabadell, al TNC (2001). Tots tres, per cert, partint sempre de la brillant i vivíssima traducció de llengua de la vora del foc de Feliu Formosa, la mateixa traducció que ha adoptat també ara Oriol Broggi.

El resultat evident d'aquesta nova versió és convertir *La bona persona de Sezuán* en una mena de rondalla popular —potser ho ha estat sempre i les circumstàncies socials i polítiques de cada moment no havien permès que es detectés prou— que s'explica amb la mateixa complexitat i narració poètica de Bertolt Brecht, però amb una aparent senzillesa que la fa intel·ligible i que l'endolceix amb les intervencions musicals.

Una de les escenes de l'obra «La bona persona de Sezuán» del TNC amb alguns dels membres de la companyia i l'actriu Clara Segura (a la dreta). / © David Ruano

«LA BONA PERSONA DE SEZUAN» de Bertolt Brecht
INTÈRPRETS: Míriam Alamany, Joan Carreras, Màrcia Cisteró, Jordi Figueras, Toni Gomila, Mercè Pons, Albert Prat, Clara de Ramon, Marc Rius, Xavier Ruano, Clara Segura i Ramon Vila
DIRECCIÓ: Oriol Broggi
La Perla 29. Sala Gran, Teatre Nacional de Catalunya, Barcelona.
Fins al 17 de març

AMB BON HUMOR

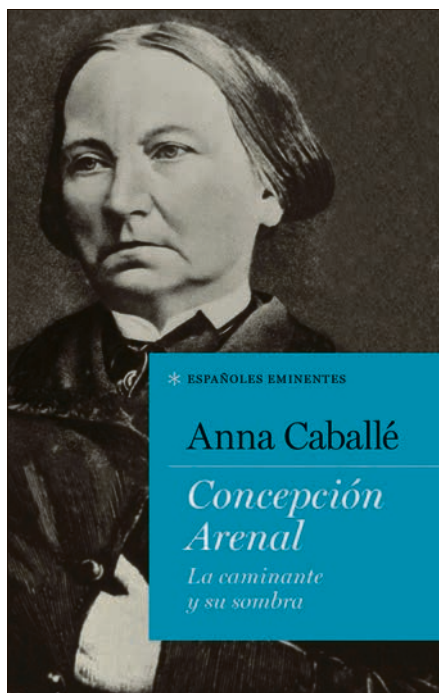

CRÍTICA LITERÀRIA

ROSA MARIA BOIXAREU
Síndica de Greuges de la URL

Una filosofia vinculada a la praxi

ANNA CABALLÉ

Concepción Arenal

La caminante y su sombra

Taurus Ediciones, 2018, 440 pàg.

Concepción Arenal (Ferrol, 1820-Vigo, 1893). Es tracta de la biografia d'una pensadora y activista controvertida en el seu temps i bastant oblidada en el nostre. La fotografia de la portada, una de les ben poques que es conserven, presenta una dona de classe benestant, amb una expressió de nostàlgica tristesa, d'aspecte aspre, però ja sabem que, sovint, les coses no són el que semblen. Dona audaç, coratjosa, diferent, amb una vida personal marcada per la desgràcia no en fa excusa pel lament o la resignació, al contrari.

Em fixo en dos aspectes fonamentals de la seva biografia: la defensa activa dels drets humans, drets socials, concretant-la, principalment, en les condicions de les presons de l'època (on aconseguí posar-hi la llavor, i també el fruit de la millora) i el compromís amb ella mateixa sobre la justícia social que li val el rebuig, si més no, del seu temps perquè «no es casa» amb ningú, i la defineix com a «catòlica liberal». Per entendre bé el personatge, cal contextualitzar-la en la seva època (ambient misògin on la dona comptava poc i només per a certs afers) i fer-ne una extrapolació a necessitats segons temps/lloc actual.

El seu pensament, seguint Caballé, «era un pensamiento filosófico, razonador, vinculado a una praxis» en defensa de la dona i de qualsevol tipus de vexació, principalment en la reforma de les presons pel que és coneguda: «Abrid escuelas y se cerrarán cárceles.» La seva clau intel·lectual és la compassió en el seu sentit més genuí: posar-se al lloc de l'altre, sentir (*pathos*) amb l'altre, pel seu bé i pel propi (una manera de reconèixer la pròpia vulnerabilitat). Pilar Malla (*Catalunya Cristiana*, núm. 2041) en parlar d'una política preventiva de l'exclusió social hi inclou la reinserció de les persones empresonades.

Ja fa un temps vaig visionar *Concepción Arenal, la visitadora de presons* (2011), on aporta solucions per millora-hi les condicions de vida no exempta de serioses dificultats. Un bon complement a la seva biografia.

RAUXA

«De Montserrat estel...»

Mare nostra, teniu la Veritat assegurada a la falda, la vostra pureza li fa de tron sagrat. Fa mil anys que els vostres fills i les vostres filles us venerem en aquesta muntanya santa, en temps de pau i en temps de guerra, en temps d'abundància i en temps de fam, en temps de bonança i en temps de temporal. La joia que ens omplia el cor llavors, quan us vam trobar a la cova, encara la sentim avui cada vegada que pugem al santuari o, de lluny estant, us divisem. No heu permès mai que les nostres tenebres, per més espesses que fossin, ens allunyessin definitivament de Vós.

I de tots els vostres fills, aquells que viuen a la vostra muntanya santa i es queden a dormir al vostre santuari per lloar-vos cada dia, no es compten, malgrat tot, entre els més fidels servidors vostres? Ensenyeu-nos, Mare nostra, amb quins ulls us els mireu, amb quin cor els estimeu. Que així sigui també la nostra mirada i el nostre amor. En aquests dies de vergonya i malfiança, de ràbia i de neguit, ens adrecem novament a Vós: eixugueu les llàgrimes del feble i ultratjat i que el fort es desfaci en plors; que el vostre Fill, Ell que és la Veritat i coneix tots els cors, amoreseixi totes les ferides. Mare nostra, la sola visió de la vostra muntanya santa omple de pau el cor assedegat del pelegrí. Que els vostres fills i filles us lloïn cada matí i cada vespre al vostre santuari mil anys més perquè ens continueu guiant cap al cel.

EDUARD BRUFÀU

Agenda

Barcelona

ESGLÉSIA DE SANT GAJETÀ

El **diumenge 3 de març**, a les 18.00, concert de Camerata Metropolitana de Barcelona amb obres de Verdi i Mozart, entre altres, a favor de la Fundació Manos Providentes (c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona).

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dilluns 4 de març**, a les 19.00, Dilluns dels Drets Humans Accés a l'aigua: dret o negoci? Informació: tel. 933 172 338.

AMICS DELS ÀNGELS

El **dilluns 4 de març**, data límit d'entrega de treballs dels certàmens de fotografia, poesia, haikus i dibuix (www.assocangels.entitatsbcn.net).

ACAT

El **dissabte 9 de març**, a les 9.30, assemblea ordinària d'ACAT al monestir de Sant Pere de les Puel·les (tel. 932 038 915).

CATECUMENAT

El **dissabte 9 de març**, a les 17.30, ritu d'elecció dels catecúmens a la catedral de Barcelona; el **divendres 22**, a les 10.30, seminari *El catecumenat, un revulsiu per a la parròquia* amb Mn. Felip-Juli Rodríguez al Seminari de Barcelona (www.sic-catequesi.cat).

PASTORAL DE JOVENTUT

El **diumenge 10 de març**, a les 18.00, a la Sagrada Família, vetlla *Sent la creu*: testimonis de Cambodja, eucaristia presidida pel cardenal Omella i predicació de Mons. Kike Figaredo (administrador apostòlic de Battambang). Inscripcions: delejovebcn.org.

AMICS DE L'ORGUE DE LES CORTS

El **diumenge 10 de març**, a les 18.00, actuació d'Hugo Bolívar (contratenor), Josep M. Mas Bonet (orgue positiu) i Pablo Taboada (orgue) amb obres de Händel i Purcell, entre altres. Parròquia de Santa Maria del Remei, pl. Concòrdia, 1 - Barcelona.

VERITABLE VIDA EN DÉU

El **diumenge 10 de març**, a les 18.00, grup de pregària a les Carmelites Missioneres (c/ Puiggarí, 1 - Barcelona). Informació i llibre: Mercè Ferrer, tel. 935 304 806.

BASÍLICA DE LA CONCEPCIÓ

Conferències quaresmals: el **diumenge 17 de març**, concert-pregària *Les set últimes paraules de Crist a la creu* (meditacions bíbliques amb música de Haydn a càrrec del quartet de violins de Lviv, Ucraïna); el **diumenge 24**, *Caminos prácticos de nueva evangelización. La conversión pastoral, esa gran desconocida* (José Alberto Barrera, director d'Alpha Espanya), i el **diumenge 31**, *La santidad personal como motor de la evangelización* (Javier Siegrist, rector de l'església Sant Crist de la Misericòrdia de Boadilla del Monte). Totes les conferències són a les 19.00. C/ Aragó, 299 - Barcelona.

Sant Feliu de Llobregat

ESPARREGUERA

Els **diumenges 10 i 17 de març**, i el **dissabte 23**, representació de *La Passió* solidària a favor de Mans Unides. Informació: tel. 937 771 587.

VIDA MONÀSTICA

El monestir de Montserrat convida homes de 18 a 35 anys a viure el Tridu Pasqual (del **dijous 18 d'abril al diumenge 21**) amb la comunitat beneta. Inscripcions: tel. 938 777 765.

Tortosa

CENDRA

El **dimecres 6 de març**, a les 18.00, Missa de Cendra a la catedral de Tortosa.

Vic

LITÚRGIA

El **dissabte 9 de març**, al Seminari de Vic, matinal per a animadors i cantaires *Preparem la missa del diumenge* (tel. 938 832 655).

COVA DE MANRESA

El **cap de setmana del 15 al 17 de març**, aprofundiment en la pregària; del **diumenge 28 d'abril al diumenge 9 de juny**, immersió ignasiana en anglès (tel. 938 720 422).

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Per les comunitats cristianes, en especial les perseguides, perquè sentin la proximitat de Crist i que els seus drets siguin reconeguts.

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Col·laboradors d'aquesta setmana:

J.M. Alimbau, Pilarín Bayés, Rosa Maria Boixareu, Esther Borrego, Joan Boronat, Montserrat Claveras, Agustí Codinach, Jordi Curcó, Ignasi Díaz, Joan Guiteras, Antonio Gil, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Núria Ortín, Joan Pallarès-Personat, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Valentí Serra, Teresa Solà, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

El cardenal Francesco Monterisi es defineix com un «seguidor convençut i partidari de l'anomenada "línia" del papa Francesc». I així com una de les característiques del Pontífex és la seva «obsessió» per l'alegria, també ho és per al cardenal Monterisi. Ell va ser l'encarregat d'obrir les 54enes Jornades de Qüestions Pastorals de Castellldaura d'aquest any, dedicades a *L'alegria de la santedat*, amb la ponència *L'alegria cristiana en els documents del Sant Pare Francesc*.

Per què insisteix tant el Papa en l'alegria?

És una persona profundament espiritual. La seva alegria sorgeix de saber-se estimat per Déu. El Papa desitja que tot cristià senti l'alegria de ser estimat per Déu, de ser objecte de la salvació, del do de l'existència. Per a molta gent, Francesc ha estat una sorpresa: un Papa senzill, proper, somrient, sempre alegre, irònic... el Papa estima la vida i és optimista davant del futur, malgrat les greus dificultats de la societat d'avui, de les persones sense feina, del mal, de la violència... ell és realista, però sap molt bé que és el Senyor qui canvia les coses, els cors de les persones.

L'Església necessitava un Pontífex com ell?

L'Església venia d'un període podríem dir que trist: la renúncia inesperada de Benet XVI, els casos de pedofília per part del clergat, els escàndols de l'IOR, la filtració de documents a un periodista, l'escàndol del cardenal d'Escòcia... amb Francesc es va produir un veritable esclat d'alegria, com d'alliberament d'aquell clima opressiu. Tots recordem el seu tarannà fraternal i proper quan va saludar amb aquell «Bona tarda!» quan va ser escollit. És un Papa alegre que vol comunicar alegria.

Estem seguint aquesta línia?

Estem en camí, encara que no ho hem aconseguit del tot. Cal fer

Cardenal Francesco Monterisi, secretari emèrit de la Congregació dels Bisbes

«L'alegria de Francesc sorgeix de saber-se estimat per Déu»

més per transmetre aquesta alegria als cristians i per comunicar als allunyats que la veritable alegria és en Déu. Per això l'alegria ha de ser la característica del cristià. El Papa vol transmetre als cristians el sentiment de superar qualsevol dificultat amb la certesa de la fe, amb l'esperança cristiana, amb la seguretat que som molt estimats per un Pare amb bogeria... Vol que els cristians es mostrin positius en la vida, que no es deixin dominar per la tristesa, sinó que es recolzin en l'ajuda del Senyor.

De quina alegria ens parla Francesc?

Ens proposa l'alegria de les co-

ses simples de la vida. A l'encíclica *Laudato Si* ens parla de la cura de la natura, de les criatures... i ens anima a lloar Déu, a donar-li gràcies per les coses belles que ha creat. El Papa també troba alegria en la relació amb els altres. L'alegria sentir-se germà, pare, dels homes i dones. Especialment Francesc ens transmet molta esperança. Una de les frases que més repeteix als joves és «No us deixeu robar l'esperança». Francesc sent la necessitat de comunicar l'esperança, l'alegria, el sentit positiu de les coses de l'home i, sobretot, l'alegria de ser estimat pel Senyor i de ser protegit per una mare com Maria.

DEL 25 AL 29 DE MARÇ

MALTA

DEL 24 AL 29 D'ABRIL

Pasqua ortodoxa al LíBAN

DEL 9 AL 16 DE MAIG

Mesopotàmia Turca: Ruta per Terres Aramees

DEL 9 AL 20 DE MAIG
DEL 13 AL 24 D'OCTUBRE

JAPÓ

Un viatge de la tradició
a la modernitat

JULIOL

PERÚ

(Cuzco i Machu Pichu)

DEL 19 AL 28 DE FEBRER i
DEL 21 AL 28 DE MARÇ

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Camí de fe, cultura i història

20 AL 24 DE MAIG

30 MAIG AL 10 JUNY

23 AL 30 DE JULIOL

AGOST

5 AL 18 D'AGOST

SETEMBRE

OCTUBRE

NOVEMBRE

NOVEMBRE

DESEMBRE

DESEMBRE

PELEGRINATGE A PAMPLONA-VALL DEL
BAZTAN I SANTUARIS DEL PAÍS BASC

SENEGAL I GÀMBIA

GRÈCIA (PARRÒQUIA DE CARDONA SANT PAU i la
DESCOBERTA dels ORÍGENS de la CULTURA MEDITERRÀNIA)

CANADÀ

XINA ÈTNICA (LA RUTA DE SHANGRI-LA)

ETIÒPIA (TRIBUS DEL SUD)

REGNES DE L'HIMÀLAIA: NEPAL I BUTAN

PORTUGAL TEMPLARI + FÀTIMA

NOVA YORK (LLUMS DE NADAL)

PESSEBRES DELS ABRUÇOS

CAP D'ANY A EGIPT